

KWARTAALRAPPORTAGE ONDERWIJSVERNIEUWING UT COLLEGEJAAR 2015-16 / Q1

Versie A

Deze kwartaalrapportage bevat een analyse en een duiding van ontwikkelingen met betrekking tot het eerste kwartaal van collegejaar 2015-2016. Het geeft zowel een onderwijskundig als een cijfermatig beeld en waar mogelijk worden beide dimensies met elkaar in verband gebracht.

Doel van de rapportage om op integrale wijze informatie te verschaffen over TOM en de implementatie hiervan. Om dit goed te doen zullen ook andere onderwijsontwikkelingen die een relatie hebben met TOM worden meegenomen. De uitkomsten worden in eerste instantie gedeeld met de primair verantwoordelijken voor het onderwijs, de Decanen, en worden besproken binnen de Universitaire Commissie Onderwijs (UCO) en via Decanen en UCO-leden met OLD's en docenten.

Evaluaties zijn vooral bedoeld om te leren. Dit leren gebeurt primair binnen de moduleteams en de opleidingen. Dit rapport bevat om die reden geen analyse van individuele modules of opleidingen. Het debat daarover hoort thuis in discussies tussen Decaan, Opleidingsdirecteur en moduleteam.

Op Instellingsniveau zijn er de macro-vragen: lukt het de UT om goed gevolg te geven aan de ingezette onderwijsvernieuwing?; waar kan breed geleerd worden van opgedane ervaringen?; en welke knelpunten verdienen beleidsmatige aanpassingen op centraal niveau? Met het oog op beantwoording van die vragen zullen, waar mogelijk, wel doorkijkjes gegeven worden om de gemiddelden wat meer diepgang te geven.

1 INLEIDING

Deze paragraaf bevat een korte duiding, op basis van een uitgebreid kwartaalgesprek tussen de Decaan Onderwijsvernieuwing (DOV), S&B/Onderwijs en het Programmabureau Onderwijsvernieuwingen (POV). Input wordt doorlopend geleverd door de Opleidingen via de informele bijeenkomsten van de Onderwijsdirecteuren (Platform Onderwijsvernieuwing) en de UCO.

De voorliggende rapportage is de eerste van het collegejaar 2015-16 en is om die reden waarschijnlijk uitgebreider dan de vervolgrapportages zullen zijn. Daarnaast is er deze keer voor gekozen om de methode te beschrijven en om verschillende onderdelen in te leiden. Volgende rapportages over het lopende jaar zullen vooral rapporteren over de voortgang en de verschillen en zullen daardoor korter kunnen zijn.

Module 1 (M1) is nu voor de derde keer uitgevoerd. In de SEQ (de studentenevaluatie) lijken de resultaten te duiden op een constante studenttevredenheid en zelfs een verbetering; bijna alle studenten geven de module een (ruime) voldoende. Bij weinig M1-modules (de openingsmodules van de opleiding die nu dus voor de derde keer zijn aangeboden) is er op basis van de SEQ sprake van aandachtspunten. Het vermoeden begon de afgelopen jaren al

te groeien, maar het duurt blijkbaar echt een paar jaar voor iedereen de goede vorm heeft gevonden voor een module. Dit beeld wordt bevestigd door module 5 en 9, die voor respectievelijk de tweede en eerste keer zijn uitgevoerd. Deze modules laten meer aandachtspunten zien, die met name gerelateerd zijn aan toetsing.

Het Student Driven Learning (SDL) concept ligt ten grondslag aan TOM. Tegelijkertijd lijkt hier vanuit didactisch oogpunt de grootste uitdaging te liggen. Zowel module-coördinatoren als studenten zijn in grote lijnen positief over het idee dat de student een meer actieve rol speelt in zijn/haar eigen leerproces. Module coördinatoren geven aan op verschillende gebieden studenten ruimte te geven. Studenten gaven in een speciale sessie over dit onderwerp echter aan deze vrijheid minder te ervaren. Dit hoeft niet te bevreemden; het gaat om een heel andere manier van lesgeven en er is meer ondersteuning nodig om met docenten na te gaan hoe dit binnen de context van de verschillende modules geïmplementeerd kan worden. Er is dan ook, ook bij CELT, terecht veel aandacht voor dit punt. De vraag lijkt vooral te zijn hoe bepaald kan worden welke vrijheidsruimte realistisch is en tot welke effecten dat leidt.

Studenten zijn over het algemeen positief over een ander TOM-uitgangspunt: het leren via of in samenhang met projecten. De integratie van vakgebieden wordt hierin als waardevol gezien.

Het derde bachelorjaar is ook het jaar van de keuzeruimte. Module 9 is meegenomen in deze evaluatie, maar uiteraard wordt het nieuwe minorensysteem nog apart geëvalueerd, zowel wat betreft vormgeving als aanbod. Resultaten hiervan zullen nadrukkelijker aan de orde komen in vervolgrapportages.

Het zal niet verbazen dat drie maanden na de Jaarrapportage 2014-15 de werkdruk bij docenten niet als lager wordt ervaren. Dit blijft dan ook een belangrijk aandachtspunt waarover tussen de DOV/POV en HR gesprekken lopen om de exacte redenen te achterhalen, mede op basis van het medewerkerstevredenheidsonderzoek. In de volgende rapportage zal hierop worden teruggekomen. Een voorzichtige bevinding, die ook door docenten wordt onderstreept, is dat de ervaren toegenomen werkdruk samenvalt met een aantal zaken: het moeten samenwerken in teams, een toegenomen administratieve last vanwege soms complexe administratieve en toetsingsregels binnen een module, het gevoel de autonomie voor een gedeelte kwijt te zijn geraakt (ten aanzien van inhoud, maar ook bijvoorbeeld collegetijden) en onduidelijkheden over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die samenhangen met nieuwe rollen, zoals die van module-coördinator. Zoals gezegd, zijn al deze punten onderwerp van een grondige analyse die zal moeten leiden tot beter inzicht in de problematiek (en de mogelijke oplossingen). Deze analyse hangt overigens samen met het UT-project waarbinnen wordt onderzocht of en hoe het mogelijk is meer waardering te geven voor onderwijsprestaties en –inspanningen.

Waar de Jaarrapportage 2014-15 al een overzicht gaf van aandachtspunten en de mate waarin en wijze waarop deze worden geadresseerd, wordt dit overzicht vanaf deze kwartaalrapportage uitgebreid met specifiekere informatie over de betrokken actoren en de beoogde of verwachte einddatum.

Er blijft een groot verschil in de interpretatie van TOM. Voor een gedeelte is dit te wijten aan het feit dat module-teams (bewust) aan het werk zijn gezet op basis van een minimum aan uitgangspunten: zorg voor een goede invulling van 10 weken rondom een thema waar alle module-onderdelen mee te maken hebben, relateer theorie aan een project en zorg voor activerende werkvormen. Dit heeft tot een grote variatie geleid, maar tegelijkertijd tot een rijkdom aan invullingsvormen. Deze rijkdom is toe te juichen en blijkt over moduleteams en opleidingen heen ook een inspiratie te vormen. Wat wel zorgen baart is dat veel zaken soms nog steeds worden gepresenteerd als ‘noodzakelijk binnen TOM’ of ‘verboden door TOM’ terwijl dit in beide gevallen niet zo hoeft te zijn. In een nieuwe TOM-folder hebben

opleidingsvertegenwoordigers samen met POV de uitgangspunten nog eens opnieuw helder neergelegd, maar doorlopende discussie hierover blijft noodzakelijk.

“Change in education is easy to propose, hard to implement and extraordinary difficult to sustain” (Hargreaves & Fink, Sustainable Leadership, 2006).

Tot slot, zowel de SEQ als de MCEQ (de vragenlijst voor module-coördinatoren) leveren, samen met alle kwalitatieve informatie op basis van doorlopende gesprekken met stakeholders, een schat aan informatie op over de implementatie van de UT onderwijsvernieuwingen. Zoals al in het begin aangegeven is deze informatie niet bedoeld als bron voor beoordelingen van individuele onderwijsprestaties. De gegevens zijn van belang om met elkaar te kijken hoe we invulling geven aan TOM en welke onderdelen daarvan goed lopen of waar wellicht systeem-aanpassingen nodig zijn om de opleidingen in staat te stellen de overeengekomen TOM-doelen beter of eenvoudiger te halen. CvB en Decanen hebben daarnaast afgesproken zich nadrukkelijk bezig te willen gaan houden met de TOM-voortgang en zullen de kwartaal- en jaarrapportages met elkaar en de DOV bespreken. Onderdeel van die gesprekken zal zijn op welke wijze evaluaties ook ‘in de lijn’ een rol zouden kunnen of moeten spelen.

2 ONDERWIJSKUNDIGE DUIDING

Deze paragraaf bevat een onderwijskundige duiding van de ontwikkelingen binnen TOM. Op basis van een aantal bronnen is informatie verzameld. In dit hoofdstuk worden de bronnen verder toegelicht en worden de resultaten besproken aan de hand van een aantal kernpunten, namelijk: onderwijscultuur, leeractiviteiten, project, integratie, assessment en organisatie. Per punt worden de resultaten besproken, aandachtspunten benoemd en wordt een samengevatte conclusie op hoofdlijnen gegeven (blauwe kaders).

2.1 METHODE OVERZICHT

Gedurende kwartiel 1 is op verschillende manier informatie verzameld. In de tabel hieronder is een overzicht gegeven van de verschillende activiteiten.

Methode overzicht		
Evaluatieactiviteit	Scope/respondent	Aantal
1. Student Experience Questionnaire (SEQ)	Studentenervaringen module 1,5 en 9	M1: 858 (53%) M5: 712 (42%) M9: 268 312 (48%)
2. Modulecoördinator Experience Questionnaire (MCEQ)	Ervaringen modulecoördinatoren module 1, 5 en 9	33 (70,2%)
3. Gesprek CES	Hoofd Student Affairs & Logistics (SA&L) van CES	1 gesprek, check follow-up lijst
4. Gesprekken studenten	Portefeuillehouder onderwijs	1 gesprek
	Sessie met studenten over moduleontwerp	2 bijeenkomsten, 6 studenten (1 ^e en 2 ^e lichting, verschillende opleidingen)
5. Onderwijscoördinatoren	Onderwijscoördinatorenoverleg	1 bijeenkomst
	Korte individuele gesprekken	6 gesprekken
6. Onderwijskundigen	Korte individuele gesprekken	4 gesprekken

Tabel 1: methode overzicht

2.1.1 SEQ-aanpassingen

Per september is de coördinatie van de SEQ-afname gerealiseerd vanuit QUEST, (Vragenlijstservice 2.0), onderdeel van CES. Naast deze organisatorische ontwikkeling

rondom de SEQ zijn er ook inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Zo is de SEQ, met veel input vanuit de opleidingsdeskundigen (met name het Platform Kwaliteitszorg), aangepast om de vragenlijst in te korten en de kwaliteit te verbeteren. Een aantal vragen zijn aangescherpt en enkele vragen zijn verwijderd of toegevoegd. Dit heeft echter consequenties voor de vergelijking met voorgaande jaren. De vragenlijst is standaard in het Engels en studenten kunnen kiezen voor een Nederlandse versie.

De volledige resultaten op de SEQ voor M1, M5 en M9 zijn te vinden in Bijlage A.

Een overzicht van de resultaten is te vinden in Bijlage B.

Een analyse van de resultaten van de SEQ is te vinden in Bijlage C.

2.1.2 MCEQ: input van module-coördinatoren

Dit jaar is voor het eerst de modulecoördinatorvragenlijst digitaal afgenomen via het systeem EvaSys (waarmee ook de SEQ wordt afgenomen). Deze is in de plaats gekomen van de interviews met de modulecoördinatoren in voorgaande jaren. De modulecoördinatorvragenlijst is ingevuld door 33 modulecoördinatoren, wat neer komt op een responsrate van 70,2%. Van elke opleiding hebben één of meerdere modulecoördinatoren de vragenlijst ingevuld.

De vragen in de modulecoördinatorvragenlijst is ingekort en aangescherpt ten opzichte van het interviewschema van vorig jaar en is nog meer gericht op de belangrijke aspecten van TOM. De vragenlijst gaat in op de thema's: inrichting van de module (integratie, project, toetsing), Student-Driven Learning, feedback en ondersteuning.

De resultaten op de vragenlijst geven veel waardevolle informatie en laten zien dat in een veel modules de TOM principes, in verschillende mate, goed tot uiting komen. Aan het eind van de vragenlijst zijn twee open vragen gesteld waarin werd gevraagd naar knelpunten en naar good practices. De modulecoördinatoren hebben hierbij constructieve antwoorden gegeven. Dit heeft geleid tot twee waardevolle, lange lijsten van aandachtspunten en good practices.

De volledige resultaten op de MCEQ is te vinden in Bijlage D.

Een analyse van de resultaten van de MC-EQ is te vinden in Bijlage E.

2.1.3 Gesprekken

POV voert op reguliere basis gesprekken met (faculteits)onderwijskundigen, onderwijscoördinatoren, CES-medewerkers en met studenten. Hieronder een kort overzicht van de gesprekken die afgelopen kwartiel zijn gevoerd.

Uitgebreide gespreksverslagen zijn te vinden in Bijlage .

Gesprekken onderwijscoördinatoren en onderwijskundigen

Dit kwartiel is met onderwijscoördinatoren en faculteitsonderwijskundigen van verschillende opleidingen gesproken over de stand van zaken binnen hun opleiding. Er is gevraagd naar knelpunten en goede voorbeelden. Positieve ontwikkelingen die zijn benoemd zijn: werken met micro-lectures (EPA), studenten bevragen over hun motivatie (TBK), studenten 'leren leren' zodat ze meer zelfverantwoordelijk kunnen werken (WB), minder tussentoetsen (WB). Daarnaast werd tevredenheid over de integratie van het reflectieonderwijs een aantal keren genoemd en zijn opleidingen druk bezig met vormgeven van de afstudeermodules. Genoemde knelpunten waren: problemen rondom de minor (onduidelijkheid inschrijving, problemen rondom overlap bij wiskunde in aanschuifmodules), registratie in Osiris.

CES

Met het Hoofd Student Affairs & Logistics (SA&L) van CES is gesproken over de ontwikkelingen bij Keyusers Osiris, BOZ, rooster team en tentamenbureau. Besproken

punten waren: herinrichting Osiris, invoering Osiris Docent, complexe roostering, mogelijkheid jaarzalen.

Gesprekken studenten

- Student Union

Met de portefeuillehouder onderwijs is gesproken over zaken die door de SU veel worden gehoord: onduidelijkheid rondom de minor, verschillen in behandeling tussen opleidingen, maatwerk voor actieve studenten en studenten met een beperking, hoge toetsdruk bij studenten en geschikte onderwijsruimtes.

- Ontwerpsessie met studenten

Naar aanleiding van de lunch met de rector in maart 2015 is een vervolgesprek gevoerd met studenten en de DOV. Naar aanleiding daarvan heeft POV verder gesproken met 6 studenten over motivatieaspecten en moduleontwerp vanuit studentperspectief. Besproken onderwerpen waren: Hoe wil jij leren? Hoeveel verantwoordelijkheid wil jij? Wat betekent dat voor: de leerdoelen, de leeractiviteiten, de leeromgeving, de leermiddelen, de toetsing en de rol van de docent? De resultaten van deze sessie zijn bedoeld ter inspiratie voor moduleontwerp en niet per definitie te generaliseren naar studenten in het algemeen. Wel hebben de evaluatoren en de studenten zelf de indruk dat de ideeën van deze studenten representatief zijn voor een groot aantal studenten op onze universiteit.

2.1.4 Overzicht besproken thema's

Alle verzamelde informatie tezamen zorgt voor een volledig beeld waarin alle belangrijke TOM-aspecten meerdere keren naar voren zijn gekomen en waaruit conclusies kunnen worden getrokken (zie tabel 1 voor een overzicht).

	<i>Onderwijscultuur</i>	<i>Werkvormen</i>	<i>Project en integratie</i>	<i>Toetsing</i>	<i>Organisatie</i>
<i>SEQ</i>	X		X	X	X
<i>MCEQ</i>	X	X	X	X	
<i>Gesprek CES</i>					X
<i>Gesprek SU</i>			X	X	X
<i>Ontwerpsessie studenten</i>	X	X		X	X
<i>Onderwijscoördinatoren/ onderwijskundigen</i>	X	X	X	X	X

Tabel 2: overzicht thema's

2.2 RESULTATEN OP HOOFDLIJNEN

Hieronder worden de conclusies op hoofdlijnen weergegeven per thema. In de blokken aan het eind van elke paragraaf worden de conclusies op hoofdlijnen per thema samengevat.

2.2.1 Onderwijscultuur

Thema's die onder onderwijscultuur vallen zijn samenwerking (tussen docenten en studenten, tussen student en student en tussen docent en docent) en over verantwoordelijkheid van de student.

Samenwerking

Binnen de modules wordt er regelmatig door studenten samengewerkt, vooral binnen projecten. Veel studenten vinden dit het meest leerzame aspect van het project, blijkt uit de SEQ. Samen leren in de module krijgt ook vorm door het geven van peer feedback of peer review. Een derde van de bevroegde modulecoördinatoren geeft aan dit in te zetten in de module.

Meerdere opleidingen geven invulling aan het samen leren door onderwijs te delen. De [modulemap](#) geeft een overzicht van de modules die in collegejaar 2015-2016 volledig of gedeeltelijk worden gedeeld.

Modulennr	Modulenaam
Module 1	TI en TBK delen hun module gedeeltelijk met BIT
Module 5	TI en EE delen de module 'Computer Systems' TBK en BIT delen de module 'Finance for Engineers' AT en TN delen de module 'Signals, Models & Systems'
Module 9	Minor

Tabel 3: Gedeelde modules K1 2015-2016

Enkele modulecoördinatoren noemen de samenwerking binnen hun team als iets waar zij trots op zijn. De evaluatoren hebben de indruk dat weinig of geen samenwerking binnen een moduleteam de integratie bemoeilijkt.

Verantwoordelijkheid student

Een steeds meer gebruikte term in relatie tot TOM is Student Driven Learning (SDL). SDL zou omschreven kunnen worden als een manier van onderwijsgeven waarbij de student aan het roer staat van zijn eigen leerproces. Dat kan op vele manieren. En hoewel velen nog zoekende zijn naar een goede invulling ervan, wordt in de modulecoördinatorenvragenlijst en in de aanvullende gesprekken duidelijk dat veel mensen het nut van SDL wel inzien.

M1 coördinatoren lijken SDL iets minder effectief te vinden dan M5 of M9 coördinatoren. Mogelijk komt dit door hun M1 perspectief: een *Student Driven* attitude wordt wellicht eerder van ouderejaars studenten verwacht dan van studenten die net van het vwo afkomen. Dit komt overeen met een vraag die bij veel onderwijscoördinatoren en modulecoördinatoren speelt: *is SDL wel effectief bij de jonge student, in de eerste modules?*

In de modulecoördinatorenvragenlijst werden meer van dit soort vragen benoemd. Dilemma's die spelen bij docenten zijn: *Hoe kunnen we zicht houden op de voortgang van studenten wanneer we ervoor kiezen om het aantal contacturen beperkt te houden? Of: Studenten vragen veel en hebben behoefte aan feedback, dit sluit niet aan bij de uitgangspunten van TOM.* In de MCEQ werd het begrip Student Driven Learning geïntroduceerd. Voor sommige modulecoördinatoren was dit wellicht een nieuw begrip. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er onzekerheid en onduidelijkheid bij docenten is over de omschrijving en uitwerking van SDL.

Aan de modulecoördinatoren is ook gevraagd welke aspecten van SDL (regie over hoe, wanneer of wat) zij het meest herkennen in hun module. Meer dan de helft van de modulecoördinatoren geeft aan studenten de ruimte te geven om zelf keuzes te maken in activiteiten en/of bronnen ('hoe') en in de inhoud ('wat'). Iets minder vaak krijgen studenten de ruimte om zelf hun tijd in te delen ('wanneer'). De antwoorden geven echter geen beeld van de *mate waarin* studenten ruimte krijgen op deze gebieden. Het kan gaan over een beperkte ruimte, waarbij studenten kiezen of ze een poster of een powerpoint presentatie maken, of een vorm van SDL met hoge mate van vrijheid, waarbij studenten zelf kiezen hoe zij de leerdoelen van de module willen behalen of zelfs zelf leerdoelen opstellen. De evaluatoren krijgen de indruk dat er zowel modules zijn waar SDL in wat beperkte vorm wordt toegepast (meestal aan het begin van de opleiding) als modules waarbij studenten echt zelf de regie voeren over één of meerdere onderdelen (Modules waarbij dit het geval is, zitten vaak aan het eind van de

opleiding, bijvoorbeeld module 8 bij AT). Het grootste deel van de modules bevindt zich hier ergens tussenin.

Studenten die deelnamen aan de ontwerpessie gaven ook aan graag meer regie te willen hebben over verschillende aspecten van hun leerproces. Zij willen vooral graag vrijheid in de tijd (wel of niet deelnemen aan activiteiten) en in de toetsing en reparatie (met de docent overleggen hoe en wat repareren). Deze studenten willen graag vrijheid en ruimte om fouten te kunnen maken, maar vragen daarbij ook om vertrouwen in de student. De deelnemende studenten ervaren niet veel vrijheid en vertrouwen.

In de evaluatie kwam ook een aantal oplossingsrichtingen voor bovenstaande dilemma's naar voren. Bij WB is bijvoorbeeld ingezet op studenten '*leren leren*'. Studenten krijgen in M1 projectvaardigheden, training in projecttentamens maken, ze tekenen een studiecontract en oriënteren zich op hun toekomst als WB-er. Studenten verwerven zo meer (studie)-vaardigheden om tijdens en na studie de regie over hun eigen leerproces in handen te kunnen nemen. Het team is benieuwd naar de effecten hoewel deze op korte termijn moeilijk meetbaar zullen zijn.

Andere ondervraagden benadrukken dat *verwachtingsmanagement* een belangrijke rol kan spelen. Door studenten aan het begin van de studie of module duidelijk te maken dat studenten zelf verantwoordelijk zijn voor hun leerproces, en wat dat betekent voor de werkvormen en leeractiviteiten binnen een module, weten studenten beter waarom een module op een bepaalde manier is ingericht en wat dat voor hun studiehouding betekent.

Het kan ook waardevol zijn om studenten meer te betrekken bij het onderwijs door bijvoorbeeld met ze *in gesprek te gaan* over hun motivatie (TBK) of over het begrip SDL (POV).

Een belangrijk advies voor opleidingen is om SDL niet in te voeren in enkele modules maar te zorgen voor een opbouwende lijn van zelfverantwoordelijkheid in de opleiding. De OLD-dag in oktober stond dan ook in het teken van 'de student aan het roer'. Een belangrijk actiepunt voor de ondersteuning van docenten bij SDL ligt bij het verduidelijken van de term. CELT en POV zullen komende tijd verkennen hoe zij deze term kunnen verduidelijken en hoe docenten kunnen worden ondersteund bij de uitwerking hiervan.

*Samen leren is een belangrijk aspect van de **onderwijscultuur** in TOM. Bij verschillende modules wordt onderwijs gedeeld en studenten werken in de projecten regelmatig samen. Voor studenten is deze samenwerking een waardevol aspect aan het project. Bij de onderwijscultuur van TOM is ook Student Driven Learning een belangrijk aspect. De meeste modulecoördinatoren denken redelijk positief over dit concept en er zijn dan ook al een aantal modules waarbij studenten op verschillende aspecten regie hebben over hun eigen leerproces. Er spelen nog wel vragen rondom SDL, zoals: hoe effectief is SDL aan begin opleiding?; hoe zicht te houden op de voortgang?; hoe de balans vinden tussen de student voldoende sturing geven maar niet te veel beperken? Er zijn verschillende goede voorbeelden en acties gaande rondom SDL. Verduidelijking van de term is hierbij een belangrijk aandachtspunt om docenten verder te kunnen helpen. Daarnaast moet SDL op opleidingsniveau worden benaderd.*

2.2.2 Leeractiviteiten

Leeractiviteiten gaat over de werkvormen die binnen modules worden gebruikt.

Net als afgelopen kwartielen wordt ook dit keer weer duidelijk dat er binnen de modules veel verschillende werkvormen worden toegepast en ook wordt geëxperimenteerd met innovatieve ideeën. Dit kwartiel zijn bijvoorbeeld genoemd: cases, micro-lectures, in/out bijeenkomst, gastcolleges en excursies. In de ontwerpessie met studenten werd duidelijk dat studenten

een voorkeur hebben voor een afwisselend aanbod en combinaties van werkvormen binnen de modules. Colstructies (combinatie van hoor en werkcolleges) worden door de aanwezige studenten goed gewaardeerd.

Tegelijkertijd is het aanbieden van actief onderwijs wel iets waar een aantal modulecoördinatoren vragen over heeft. Ze vragen zich af hoe ze studenten kunnen motiveren en activeren. Het werkt vaak maar bij een beperkt aantal studenten. Eén modulecoördinator geeft aan dat actief leren als een speerpunt van de opleiding wordt gezien en dat het goed werkt om dit thema in het modulecoördinatorenoverleg met elkaar te bespreken.

Specifiek rondom de aanschuifmodules wordt het omgaan met niveaoverschillen binnen de module als knelpunt genoemd. De minormodules worden gevolgd door studenten van verschillende opleidingen met verschillende achtergronden en ongelijke voorkennis. Sommige modulecoördinatoren lossen dit op door deze studenten een korte opdracht te geven waarbij ze zich moeten verdiepen in het onderwerp.

CELT en POV, maar ook docenten onderling, proberen andere docenten te inspireren over activerend onderwijs. 'Student engagement' ofwel, studenten betrekken en activeren in het onderwijs, was dan ook in november het onderwerp van de onderwijsdag, georganiseerd in samenwerking met S&B. Verschillende docenten hebben hier hun goede voorbeelden gedeeld met collega's. Op 10 december organiseert POV, in samenwerking met de onderwijscoördinator van TW, een TOM carrousel over 'een vliegende start' van studenten aan het begin van hun opleiding. Tijdens deze bijeenkomst wisselen docenten ervaringen uit over het vasthouden van de motivatie van deze nieuwe studenten naar de tweede module.

Binnen de modules worden **leeractiviteiten** aangeboden wat overeenkomt met de wens van studenten en de uitgangspunten van TOM. Wel zijn er vragen rondom het activeren en motiveren van studenten en (bij de aanschuifmodules) over het omgaan met niveaoverschillen. Er wordt hard gewerkt aan het inspireren van docenten op dit gebied. Er zijn geen directe aandachtspunten

2.2.3 Project en integratie

Dit thema gaat over het project, over hoe het project zich verhoudt met de andere moduleonderdelen en hoe de moduleonderdelen zich tot elkaar verhouden.

Bijna 40% van de bevroegde modulecoördinatoren ziet de module als een eenheid. In de modulecoördinatorenvragenlijst is integratie daarbij het meest genoemde punt waar men trots op is. In de SEQ noemen studenten de integratie van de onderdelen in het project als één van de meest waardevolle punten van het project. Bij het grootste deel van de modules is er sprake van toepassing van kennis en vaardigheden uit moduleonderdelen in het project en loopt het project parallel aan de rest van het onderwijs. Slechts enkele modulecoördinatoren geven aan dat hun module echt te zien als één groot project waaronder alle onderwijsactiviteiten vallen.

Meerdere modulecoördinatoren noemen het project als iets waar ze trots op zijn. Met name de integratie, de toepassing van theorie, en de vrijheid die studenten krijgen. De studenten reageren gemiddeld positief op de stelling of ze van het project veel geleerd hebben. Ook is studenten gevraagd welke aspecten van het project zij het meest waardevol vinden. Voor studenten in module 1 is dit vooral de samenwerking met anderen. Module 5-studenten vinden veelal de integratie van de verschillende onderdelen in de module het meest waardevol. In de minormodules vinden studenten de samenwerking met anderen, maar ook de ontwikkeling van nieuwe kennis het meest waardevol. Het motiverende effect en de ontwikkeling van vaardigheden werden door minder studenten waardevol gevonden.

Opvallend is dat in de meeste modules onderdelen wel met elkaar samenhangen, maar dat in het grootste deel van de modules de onderdelen doorgaans apart van elkaar worden getoetst. Het feit dat de moduleonderdelen los te toetsen zijn, geeft aan dat de leerdoelen waarschijnlijk ook apart per onderdeel zijn opgesteld. Er liggen bij veel modules nog kansen om leerdoelen meer samen te laten komen in het project en ook geïntegreerd in het project te toetsen.

De mate van integratie verschilt nog erg per module. Wel lijken steeds meer opleidingen te werken aan integratie, maar lopen ze hierbij tegen problemen aan. De leerlijnen maken volledige integratie soms moeilijk, hierbij blijkt communicatie onderling (tussen docenten van de leerlijn en van de module) volgens onderwijscoördinatoren erg van belang. Ook leveren geïntegreerde modules een probleem bij registratie in Osiris en bij het verzorgen van onderwijs voor actieve studenten of studenten met een beperking.

*In alle TOM modules zit een **project**. Over het algemeen vinden de studenten dat ze veel leren van het werken in projecten en ook een aantal modulecoördinatoren zijn trots op hun project. Hoe het project en de andere moduleonderdelen met elkaar zijn geïntegreerd verschilt per module. Modules die het best passen bij de TOM filosofie zijn te zien als één groot project, alle moduleonderdelen zijn hierin geïntegreerd en hangen sterk met elkaar samen. Dit kwartiel geven enkele modulecoördinatoren aan dat hun module op deze manier is vormgegeven. In de meeste modules is gekozen voor losse moduleonderdelen, die wel inhoudelijk met elkaar samenhangen en terugkomen in het project. Deze integratie zien studenten als een waardevol aspect van het project, net als het samenwerken, toepassen van eerder geleerde kennis en ontwikkelen van nieuwe kennis.*

2.2.4 Assessment

Onder assessment valt zowel a) summatieve assessment: toetsing voor een eindoordeel met een meetellend cijfer, als b) formatieve assessment: feedback of diagnostische toetsing zonder meetellend cijfer, met als doel de student te ondersteunen in het leren en te informeren over zijn/haar voortgang.

Hoewel er veel aandacht is voor de hoge mate van toetsing binnen de opleidingen, wordt toetsing nog steeds als een knelpunt benoemd. Studenten geven aan dat ze veel toetsen hebben en ook onderwijsstaf benoemt dat er een grote werkdruk ontstaat door het nakijken van al deze toetsen in korte tijd.

In de SEQ is ontevredenheid over toetsing bij de studenten zichtbaar. In de SEQ van module 1 lijken studenten tevreden over de toetsen, er zijn daar geen aspecten rondom toetsing die studenten negatief beoordelen. In module 5 en 9 komen wel knelpunten rondom toetsing naar voren. Dit gaat om de waarde van de feedback (m5 en m9), de tijd voor het voorbereiden (m5) en of de toets geschikt was om te bepalen of de student genoeg heeft geleerd van de module (m9).

Op het gebied van assessment is een groot verschil zichtbaar tussen TOM zoals beoogd en de daadwerkelijke uitwerking in de praktijk. Bij de invoering van TOM was het geven van tussentijdse feedback een belangrijk ontwerpcriterium. Dit kan gaan om verschillende vormen van feedback, al dan niet voor een deelcijfer dat meetelt voor het eindcijfer. Zo kunnen studenten bijvoorbeeld ook door feedback van een andere student informatie krijgen over hun voortgang. In veel gevallen hebben opleidingen er echter voor gekozen om te werken met (deel)deeltoetsen die meetellen voor het eindcijfer wat een enorme druk geeft op zowel de student als de docent.

Andere manieren waarop studenten in modules feedback krijgen, zijn: toelichting op een gemaakte toets of tentamen (zonder cijfer), feedback van de docent op een tussenproduct, feedback op een opdracht en tutorbijeenkomsten. Vormen als peer feedback, voting tools en het portfolio worden nog niet zo vaak gebruikt om studenten van feedback te voorzien. Een goed voorbeeld is bij CreaTe en EE, waar studenten met elkaar hun tentamenresultaten bespreken. Er lijkt onder docenten interesse in en enthousiasme te zijn voor digitale toetsing om efficiënter en beter te kunnen toetsen (bijvoorbeeld [mijn TOM](#), AT).

Tijdens de week van inspiratie sprak Eric Mazur over assessment in zijn lezing met de titel: 'Assessment, the silent killer of learning'. Zijn visie op toetsing sluit goed aan bij de filosofie van TOM, namelijk (formatieve) toetsing inzetten met leren als doel en niet om de student te beoordelen. CELT organiseert een vervolg workshop voor docenten waarin, onder digitale begeleiding van Eric Mazur, docenten verder aan de slag gaan met het toepassen van deze visie op hun onderwijs.

De grootste knelpunten m.b.t. **assessment** lijken sterk samen te hangen met SDL en met project en integratie. Hoewel docenten inzien dat studenten niet gemotiveerd worden van veel deoltoetsen blijft het moeilijk om studenten vrij te laten en veel minder, of zelfs niet, tussentijds te toetsen voor een cijfer. Er wordt al veel gewerkt aan het delen van goede ervaringen om andere docenten te laten zien hoe studenten toch ondersteund kunnen worden in hun leerproces zonder deel toetsen af te nemen.

2.2.5 Organisatie

Onder organisatie vallen alle thema's die te maken hebben met de taakverdeling, administratie, roostering en communicatie op zowel moduleniveau als instellingsniveau.

De organisatie van het onderwijs in het algemeen was eerder een punt van ontevredenheid in de SEQ. Dit jaar zijn studenten van M1, net als vorig jaar, tevreden over de organisatie van het onderwijs. Het lijkt er op dat de onderwijsorganisatie in de eerste module nu zo op orde is dat het gemiddeld genomen geen ontevredenheid bij studenten veroorzaakt. In M5 en M9 is de onderwijsorganisatie echter nog steeds een punt van ontevredenheid bij studenten.

Niet alleen studenten zijn ontevreden over de organisatieaspecten, ook in de modulecoördinatoren vragenlijst en in aanvullende gesprekken kwamen knelpunten rondom de organisatie van de modules naar voren.

Het meest genoemde knelpunt door de ondervraagden gaat over de capaciteit binnen de teams. Veel modulecoördinatoren gaven aan moeite te hebben met het vinden van beoordelaars, docenten of tutoeren. Een aantal coördinatoren benadrukte het belang van ondersteuning van student-assistenten.

Daarnaast ontstaan knelpunten rondom onderwijsruimtes. Veel ondervraagden benoemen een tekort aan geschikte zalen, het gaat dan met name om zalen waar gecombineerd hoor- en werkcolleges kunnen worden gegeven en docenten goed studenten kunnen begeleiden. Er is vanuit de onderwijsstaf, docenten en studenten een veel benoemde behoefte aan jaarzalen. Vanuit CES wordt aangegeven dat er te weinig capaciteit aan zalen is om dit te realiseren. Wel wordt onderzocht of het mogelijk is om clusters van zalen toe te wijzen aan bepaalde opleidingen. Mogelijkheden worden binnenkort met de opleidingen (o.a. via Platform Facultaire Onderwijsmanagers/de UCO) besproken.

Zoals ook in vorige rapportages genoemd is het roosterproces complex. Inherent aan de wijze waarop TOM modules worden ontwikkeld is dat er op het laatste moment nog zaken kunnen

wijzigen. Daarnaast zorgt de registratie in Osiris van moduleonderdelen voor 'datavervuiling' in Osiris. Een student staat ingeschreven voor een hele module, maar volgt maar één onderdeel. Hierdoor is moeilijk in te schatten hoeveel studenten er daadwerkelijk bij de bijeenkomst aanwezig zullen zijn. Dit zal met de herinrichting van Osiris deels worden opgelost. Daarnaast wordt vanuit CES gekeken naar mogelijkheden op (langere) termijn voor meer flexibele roostering, vanuit de docenten en de Student Union zijn hier veel vragen bij. Hun zorg is dat studenten veel op verschillende plekken onderwijs zullen volgen waardoor onderwijstijd verloren gaat en studenten zich minder betrokken voelen bij hun studievereniging omdat ze minder vaak fysiek langs kunnen komen.

Met de invoering van TOM hebben meerdere moduleteams gekozen voor het inroosteren van veel verplichte contacturen. Ook dit geeft meer druk op het rooster. Een enkele docent noemt het als good practice, een andere docent noemt het als knelpunt. Studenten vinden verplichte contacturen niet goed passen bij hun visie op Student Driven Learning, je zou als student zelf moeten kunnen beslissen welke bijeenkomst jij denkt nodig te hebben.

Met de huidige inrichting van Osiris wordt een aantal problemen ervaren, m.n. bij de studenten met bijzondere omstandigheden, om op een eenduidige en transparante wijze de studievoortgang vast te leggen. Rondom Osiris lopen twee grote projecten:

- 1) De herinrichting van Osiris: De UCO heeft 8 oktober 2015 ingestemd met het voorstel voor de invoering van een alternatieve inrichting van Osiris (implementatie m.i.v. het studiejaar 2016-2017). In de nieuwe inrichting zullen een aantal registratieproblemen rondom onderdelen van modules worden opgelost. Een uitdaging is om de aansluiting met de TOM uitgangspunten te houden, CELT is betrokken om dit te bewaken.

- 2) Osiris docent is als pilot ingevoerd per augustus bij 2 opleidingen, docenten zijn hiermee zelf aan de slag gegaan onder begeleiding van de key-users. Volgens één onderwijscoördinator zit de grote winst in de nauwe samenwerking tussen CES en de docent. Volgend jaar september wordt Osiris-docent integraal ingevoerd. Een uitdaging is om te zorgen dat docenten op een efficiënte wijze gebruik kunnen maken van deze module en daardoor de meerwaarde ervaren

Ook dit kwartiel weer een knelpunt is de hoge werkdruk. De werkdruk wordt nog steeds door zowel coördinatoren, docenten als studenten als hoog ervaren. Met name in de modulecoördinatorenvragenlijst wordt duidelijk dat de taak van modulecoördinatoren voor sommige docenten te veel vraagt. Op dit gebied lopen vanuit POV verschillende acties in samenwerking met HR: onderzoek naar de werkdruk in het algemeen en de redenen hierachter en specifiek naar de taak van modulecoördinator, wat deze taak onaantrekkelijk maakt en hoe deze aantrekkelijker zou kunnen worden.

Dit kwartiel is de eerste minor module in uitvoering gebracht. In de aanloop hiernaartoe werden door verschillende partijen organisatorische knelpunten benoemd. Het gaat om: onduidelijkheid over de registratie van studenten en onduidelijkheid over de procedures wanneer studenten een minormodule waarin onderdelen zitten die ze al eerder hebben behaald (dit speelt bij de aanschuifmodules met onderdelen uit de wiskunde leerlijn). Onderwijscoördinatoren storen zich aan de onduidelijkheid hierover. Studenten storen zich aan het feit dat er verschillende regels worden gehanteerd bij verschillende opleidingen.

Tot slot komt communicatie vanuit verschillende bronnen naar voren als knelpunt wanneer het niet goed gaat en als 'trots' wanneer de communicatie juist erg geslaagd was. Het gaat dan over communicatie tussen verschillende niveaus op verschillende onderwerpen: Communicatie over heldere taakverdeling binnen het opleidingsmanagement (wens); communicatie tussen CES en opleidingen over roostering en administratie (knelpunt en trots); communicatie vanuit het management van de instelling met opleidingen over regelingen en procedures (wens); communicatie tussen docenten van de leerlijnen en docenten van de module en communicatie binnen het moduleteam (knelpunt en trots).

Ook dit kwartiel is er veel informatie opgehaald met betrekking tot de **organisatie** van het onderwijs. Een belangrijk resultaat uit de SEQ is dat studenten over het algemeen meer tevreden zijn over module 1. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat deze module nu voor de derde keer is uitgevoerd. Wel worden er verschillende knelpunten genoemd. Aandachtspunten zijn: beschikbare capaciteit voor onderwijs, geschikte onderwijsruimtes, optimalisering roosterproces, hoog aantal verplichte contacturen (meer in lijn brengen met SDL), TOM principes behouden binnen projecten Osiris, de hoge werkdruk, verduidelijking minor (aanschuifmodules). Verbeteren van communicatie lijkt binnen een aantal modules en opleidingen te zorgen voor betere werkprocessen en beter verloop van de module.

2.3 ACTIVITEITEN POV/CELT

De knelpunten die voortkomen uit de resultaten worden meegenomen in de follow-up lijst en aanbevelingen. Good practices zullen worden genoteerd en in sommige gevallen verder worden uitgewerkt en met de UT worden gedeeld, bv. via mijn TOM op de TOM website, carrousel of in andere bijeenkomsten. Verder zal POV nagaan of opleidingen die een knelpunt ervaren in contact kunnen worden gebracht met opleidingen waar hetzelfde onderwerp als good practice werd gewaardeerd, zodat ze van elkaar kunnen leren.

Hieronder een selectie van activiteiten afgelopen kwartiel vanuit POV en CELT om de implementatie van TOM verder te brengen.

Activiteit	datum	Omschrijving
OLD dag	06-10-2015	Op dinsdag 6 oktober 2015 vond er weer een OLD (mid)dag plaats die deze keer in het teken stond van ondernemerschap en verantwoordelijkheid voor de student, onder de noemer 'De student aan het roer'.
Onderwijsdag	03-11-2015	Het onderwerp van de onderwijsdag was dit jaar 'Student Engagement'. Ongeveer 120 mensen hebben deelgenomen aan (delen van) de dag.
TOM brochure voor onderwijsstaf	Oktober, 2015	In de Nederlandstalige TOM brochure staan alle uitgangspunten van het onderwijsmodel uitgelegd met concrete voorbeelden voor het ontwerpen en aanbieden van onderwijs in TOM. Deze brochure staat online. De link is verspreid via onderwijscoördinatoren en wordt verspreid via UT newsmail.
Sessie met studenten over moduleontwerp	Oktober, 2015	N.a.v. de lunch met de rector is er met een groepje studenten verder gegaan en hebben studenten aan de hand van een onderwijskundig model geformuleerd welke kenmerken een module moet hebben om voor hen motiverend te zijn.
Erik Mazur lunch lezing (CEE, inspiratieweek)	25-11-2015	Erik Mazur sprak over 'Assessment, the silent killer of learning'. Zijn visie op toetsing sluit goed aan bij de visie achter TOM.
My TEM	November, 2015	Alle My TEM verhalen zijn gebundeld en uitgebracht als een brochure. Deze brochure is verspreid op de onderwijsdag en

		wordt verspreid tijdens activiteiten van POV/CELT en digitaal via UT newsmail.
Module Map	November 2015	De module map geeft een overzicht van alle modules van alle opleidingen. De modulemap wordt deze maand als poster verspreid onder opleidingen en onderwijsondersteunende afdelingen.
TEM brochure	December, 2015	In de Engelstalige TEM brochure staat de TOM filosofie en bijhorende uitgangspunten beschreven. Deze brochure wordt verspreid tijdens activiteiten van POV/CELT en digitaal via UT newsmail.
TOM carrousel: een vliegende start	10-12-2015	In december is een TOM carrousel gepland specifiek over de eerste module en het vasthouden van motivatie van studenten naar de volgende modules.

3 CIJFERMATIGE DUIDING

Deze paragraaf geeft zowel de huidige stand van zaken als wijzigingen weer ten aanzien van uitval, B1- rendement, bachelor-rendement en BSA. Naast de intern benodigde management informatie, houdt deze paragraaf rekening met de prestatieafspraken en zaken die voor o.a. de instellingskwaliteitszorg van belang zijn. Cijfers worden gepresenteerd in tabellen met een interpretatie.

3.1 B1-RENDEMENT

De uit de systemen verkregen data voor het B1 rendement is niet geschikt voor publicatie omdat ze onderling niet met elkaar vergeleken kunnen worden door de verschillende gehanteerde toetschema's.

3.2 B3-RENDEMENT

UT Totaal

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal aantal inschrijvingen	1492	1510	1571	1686	1784	1671
Uitval in jaar 1	258	284	390	342	430	433
Herinschrijvingen naar eerste jaar	1234	1226	1181	1344	1354	1238
Rendement op herinschrijvers	1234	1226	1181	1344	1354	1238
<=3 Jaar	224	217	264	409	468	592
<=4 Jaar	539	655	700	802	933	609
<=5 Jaar	833	853	865	1019	955	609
<=6 Jaar	928	929	933	1032	955	609
Totaal geslaagden (inc. lopend jaar)	974	963	937	1032	955	609
geen B-diploma behaald, maar nog wel ingeschreven	20	24	38	132	271	557
Uitval na jaar 1	240	239	206	180	128	72

Bron: Misut 4.01 (testversie)

De rode cijfers/percentages zijn nog voorlopig omdat het studiejaar nog niet is afgelopen.

Deze tabel en de tabel uit de jaarrapportage zijn afkomstig van de testversie van MISUT. Het is mogelijk dat de aantallen daarom nog niet 100% correct zijn. Het is te vroeg in het studiejaar om uitspraken over deze tabel te kunnen doen.

3.3 UITVAL

De uitvalcijfers op UT- en faculteitsniveau zijn in lijn met de verwachting, maar het is nog te vroeg om definitieve uitspraken te doen. Pas na 1 februari is dit mogelijk.

UT Totaal

	2011		2012		2013		2014		2015	
	1755	100%	1673	100%	1756	100%	1755	100%	1596	100%
Termijn	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<=6 mnd	141	8%	153	9%	209	12%	206	12%	54	3%
7 - 12 mnd	288	16%	280	17%	285	16%	239	14%	0	0%
13 - 24 mnd	79	5%	49	3%	39	2%	6	0%	0	0%
> 24 mnd	42	2%	23	1%	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal:	550	31%	505	30%	533	30%	451	26%	54	3%
Bestemming:										
opleiding	90	16%	101	20%	84	16%	86	19%	6	11%
Overige	460	84%	404	80%	449	84%	365	81%	48	89%
Bron: MISUT Rapport 5										
Datum: 1 december 2015										
Teldatum: 1 oktober										

3.4 AANBEVELINGEN

Op basis van de data worden geen aanbevelingen gedaan; dit komt omdat data niet historisch vergelijkbaar is en/of omdat het nog te vroeg is in het jaar en daarom de informatie nog geen beeld geeft.

4 FOLLOW-UP

Op basis van geconstateerde knelpunten, maar ook juist positieve ontwikkelingen geeft deze paragraaf aan welke follow-up er is ten aanzien van de aanbevelingen uit vorige rapportages en hoe en door wie verbeteracties worden opgevolgd. Prioriteiten worden in overleg met de Decanen en de UCO gesteld.

In onderstaand overzicht is op hoofdlijnen weergegeven welke punten opgepakt zijn en wat hiervan de status is.

- Geadresseerden: Aan wie dit punt is geadresseerd
- Start: Wanneer (vanuit welke rapportage) het punt in de follow-up lijst is gekomen. Deze lijst is voor het eerst opgemaakt in het jaarrapport 2014-2015, veel punten zijn eerder al gerapporteerd in voorgaande dashboards en jaarverslagen.
- Afronding: Wanneer de verwachte afronding is of wanneer het punt is afgerond
- Status: Wat de huidige status is van het punt
- Prioriteit/risico: Wat de prioriteit (hoog/midden/laag) en het risico (hoog/midden/laag) is wanneer het punt niet wordt opgelost. Deze kolom wordt gevuld door de UCO.

Aanbevelingen m.b.t.	Geadresseerde(n)	Start/afroning	Status	Prioriteit/Risico (door UCO)
1. Blackboard	CES, ICTS, S&B	<i>Start: voor 2014-2015 Januari 2016 start aanbesteding</i>	<i>Niet opgelost:</i> maar in evaluatie 2014-2015 geen knelpunten m.b.t. Blackboard gehoord. Er wordt door een werkgroep, gecoördineerd vanuit S&B en CELT, en in samenwerking met vertegenwoordigers vanuit de opleidingen en met studenten, gewerkt aan formulering van wensen en eisen t.b.v. een DLO, waarvoor in 2016 een nieuw aanbestedingsproces zal worden gestart.	P: laag R: laag
2. Zalen / faciliteiten	Roosterteam, FB, Opleidingen, ICTS, CES (via CDO)	<i>Start: voor 2014-2015 Afronding: Januari 2015-2016 voorstel</i>	<i>Loopt:</i> Deze aanbeveling is opgepakt door het CDO. Jaarzalen blijken i.v.m. capaciteit niet reëel, maar onderzoeken naar andere mogelijkheden lopen. CES komt in januari met een voorstel aan de UCO.	P: hoog R: hoog
3. Osiris Docent	CES (IM FAB), ICTS, opleidingen	<i>Start: 2014-2015 Invoering Sept 2015-2016</i>	<i>Deels opgelost:</i> In de docent-osirismodule kunnen docenten zelf hun cijfers in Osiris invullen. Bij IBA en TW is dit afgelopen jaar ingevoerd als pilot. Volgend jaar september wordt Osiris docent ingevoerd. Aandachtspunt van CES is om te zorgen dat docenten op een efficiënte wijze gebruik kunnen maken van deze module en daardoor de meerwaarde ervaren	P: hoog R: laag
4. Herinrichting Osiris	CES (IM FAB), ICTS, opleidingen	<i>Start: 2015-2016 Invoering Sept 2016-2017</i>	Ingevoerd met go/no go momenten, aandachtspunt dat TOM principes behouden blijven	P: middel R: middel
5. Docenten ondersteunen in gebruik van formatieve en innovatieve toetsvormen	Opleidingen, CELT	<i>Start: 2014-2015 Afronding: verwachting is 2016-2017 minder knelpunten rondom toetsen</i>	<i>Loopt met positieve ontwikkelingen:</i> <i>Na derde keer verwachting dat toetsen minder problemen oplevert.</i> Er wordt her en der geëxperimenteerd met alternatieve toetsvormen, geïntegreerd toetsen, compensatoir toetsen en peer feedback door de docenten die hiervoor open staan. Een aantal opleidingen en/of moduleteams kiest ook bewust voor een beperkt aantal toetsen, maar in het algemeen blijft de toetsdruk hoog.	P: middel R: hoog

<p>6. Werkdruk medewerkers</p>	<p>HR, Vakgroepvoorzitters OLD's, CELT</p>	<p><i>Start: voor 2014-2015, afronding nog onduidelijk</i></p>	<p><i>Nog niet opgelost, loopt.</i> De werkdruk bij medewerkers is nog steeds (te) hoog. Meer voorlichting over het lichter maken van modules heeft slechts op enkele punten geholpen. Met HR wordt bekeken op welke manier het beste achterhaald kan worden wat de exacte redenen zijn van de werkdruk en wat daar aan gedaan kan worden. DOV en dir POV in overleg met HR om meer inzicht te krijgen in oorzaken van werkdruk. Afsproken is te wachten op uitkomsten MTO. Daarnaast is de effectiviteit van financiële oplossingen onbekend. Decanen zouden daarover ondervraagd kunnen worden.</p> <p>UCO heeft aan dat werkdruk vaak niet primair met TOM te maken heeft. Onderwijslast is bij de meeste UDs/UHDs/HL niet hoog. Werkdruk is in het algemeen hoog door onderzoeksstress. UCO wijst ook op belang van waardering van het onderwijs in dit verband.</p> <p>In de volgende kwartaalrapportage volgt een uitgebreidere update op dit punt. Er wordt bekeken of in de evaluatie van komend kwartiel meer informatie over dit punt kan worden verzameld.</p>	<p>P: hoog R: middel</p>
<p>7. Student activisme en TOM</p>	<p>DOV, SU</p>	<p><i>Start: voor 2014-2015 Eerste afspraken gemaakt met Decanen K4 2014-2015, vervolg 2015-2016</i></p>	<p><i>Loopt; gedeeltelijk opgelost.</i> Gedurende 2014-15 zijn met name tussen de SU en de DOV verschillende gesprekken gevoerd met het doel na te gaan op welke manier activisme binnen TOM mogelijk blijft. De SU heeft een inventarisatie naar de mogelijkheden gedaan. CvB en Decanen hebben nogmaals het belang van activisme onderstreept en dragen zorg voor implementatie hiervan binnen hun Faculteit. Overleg met SU wordt vervolgd.</p>	<p>P: midden R: midden</p>
<p>8. Meer onderwijskundige ondersteuning bij moduleontwerp</p>	<p>OLD's, OWD's, CELT</p>	<p><i>Start K4 2014-2015, Continu proces</i></p>	<p><i>Loopt;</i> CELT heeft verschillende acties ondernomen om meer zichtbaar te worden voor docenten (flyers, nieuwe website, workshop onderwijskunde voor onderwijscoördinatoren).</p>	<p>P: hoog R: midden</p>
<p>9. Behoeft aan centrale regelingen</p>	<p>CvB, decanen, DOV</p>	<p><i>Start K4 2014-2015,</i></p>	<p>Op een aantal terreinen lijkt er (latente) behoefte te bestaan aan een centraal overeengekomen regeling. Dit betreft met name het aantal toetsmomenten en het aantal zak/slaagregelingen.</p>	<p>P: hoog R: midden</p>

		<i>Afspraken rondom de OER in 15-16 en 16/17</i>	Nagegaan zou moeten worden in hoeverre centrale afspraken zinvol en haalbaar zijn. In de UCO is de vraag opgekomen om meer centrale sturing op de implementatie; veel TOM-afspraken worden binnen modules genegeerd en daar wordt niet op geacteerd, terwijl het de UCO-leden aan handhavingmogelijkheden ontbreekt.	
10. Student Driven Learning	POV CELT OLD's	<i>Start K4 2014-2015, continu proces</i>	<i>Nog niet opgelost, loopt. Een aantal modules/opleidingen werkt hieraan:</i> In de evaluatie 2014-2015 zagen we nog regelmatig dat de ene module andere eisen m.b.t. verantwoordelijkheid stelde dan de ander. Het is belangrijk dat deze balans niet alleen binnen de module maar binnen het hele curriculum van de opleiding goed is. Aanpassen van het curriculum (met een SDL aanpak) is een meerjarenplan. Opleidingen hebben tijd nodig om dit op te zetten. Bij in ieder geval drie opleidingen lijkt echt een kentering naar SDL te zijn gemaakt. Aanpassen curriculum (met een SDL aanpak) is een meerjarenplan. CELT en POV bieden hierbij ondersteuning door inspiratie te bieden met goede voorbeelden. Aandachtspunt is het beter omschrijven wat we met SDL bedoelen.	P: hoog R: midden
11. Curriculumontwerp: integratie	Opleidingen, CELT, POV	<i>Start K4 2014-2015, continu proces</i>	<i>Loopt, een aantal modules/opleidingen werkt hieraan:</i> Integratie op thematisch vlak is geslaagd. Op didactisch vlak is er nog veel ontwikkelruimte. Er zijn nog veel modules die bestaan uit 'losse vakken'. Integratie binnen modules is een kern-element van TOM. Aanpassen curriculum (met een SDL aanpak) is een meerjarenplan.	P: hoog R: hoog
12. Wiskundeleerlijn	Opleidingen, CELT	<i>Start voor 2014-2015, Continu proces</i>	<i>Loopt met positieve ontwikkelingen en knelpunten:</i> aan aanpassingen van de wiskundeleerlijn is het afgelopen jaar hard gewerkt en dit lijkt resultaat te hebben. Er zijn goede lokale oplossingen om te zoeken naar inhoudelijke verbinding met de rest van de module. Dit laatste blijft her en der lastig. UCO geeft aan dat inschatting risico en prioriteit van dit punt vooral afhangt van wat je als doelstelling van de wiskundeleerlijn ziet. De wiskunde leerlijn zal in het algemeen geëvalueerd moeten worden op basis van de ervaringen van de eerste TOM-jaren (dus in 2015/16) en met de (oorspronkelijke en eventuele nieuwe) doelstellingen als kader.	P: hoog R: middel

13. Ervaren studiedruk studenten	Opleidingen, CELT en POV	<i>Start voor 2014-2015, continu proces</i>	<i>Nog niet opgelost, loopt.</i> Studenten ervaren een hoge studiedruk, dit lijkt te worden veroorzaakt door de hoge frequentie van toetsing. In module 1 lijken, na een derde keer uitvoeren verbeteringen zichtbaar. Er wordt bekeken of in de evaluatie van komend kwartiel meer informatie over dit punt kan worden verzameld.	P: hoog R: hoog
14. Overeenstemming over begeleiding tussen tutoren binnen dezelfde module	Opleidingen, CELT	<i>Start: voor 2014-2015 Afronding: bij geen nieuwe punten afronding K2 2015-2016</i>	<i>Onbekend:</i> uiteenlopende aanpak en visies werden eerder als probleem genoemd; in evaluatie 2014-2015 geen knelpunten m.b.t. begeleiding door tutoren gehoord	P: midden R: midden
15. Zak-/slaagregelingen	Opleidingen, Examencommissies, S&B, CvB	<i>Afgerond K1 2015-2016</i>	<i>Deels opgelost maar blijft aandacht verdienen:</i> Constatering: Verschillen in zak/slaagregelingen tussen opleidingen bestaan. Dit veroorzaakt problemen bij het uitwisselen van onderwijs en gedeelde modules.	P: laag R: midden
16. Rol, functie en belang van SEQ	CvB, S&B, UCO, UR, CES/CELT, Opleidingen	<i>Afgerond: K1 2015-2016</i>	<i>Deels opgelost:</i> Tevredenheidscijfer bij SEQ wordt belangrijk gevonden (oordeel), maar wordt niet gebruikt als de enige kwaliteitsparameter. Door evaluatie meer in de lijn te brengen en de verschillende evaluatieresultaten te gebruiken om conclusies te trekken kan de SEQ meer als middel voor verbetering wordt gebruikt i.p.v. als enige kwaliteitsparameter.	P: laag R: laag
17. Onduidelijkheid processen BSA	S&B, CES, opleidingen	<i>Afgerond: K1 2016-2017</i>	<i>Opgelost:</i> processen verhelderd	

5 AANBEVELINGEN

Dit is een beleidsmatige paragraaf waarin op basis van de bovenstaande analyses aanbevelingen worden gedaan om zaken te verbeteren of juist verder te stimuleren. In het CvB-D en tussen rector en DOV kunnen bestuurlijk afspraken gemaakt worden over opvolging van deze aanbevelingen.

5.1 OPEN CULTUUR CREËREN

De resultaten van deze evaluatie, tezamen met de ervaringen in het evaluatieproces, leiden tot de aanbeveling om sterker in te zetten op het stimuleren van een open (evaluatie-)cultuur. Dit geldt zowel op instellingsniveau (CvB) als op facultair- (decanen) en opleidingsniveau (OLD's). Uiteindelijk zou het uitgangspunt moeten zijn om alle evaluatieactiviteiten te beleggen in de lijn. Op elk niveau neemt de verantwoordelijke daadwerkelijk zijn verantwoordelijkheid. Het wordt dan logischer welke gegevens met wie worden gedeeld en wie gevraagd kan worden om acties voor verbetering. Decanen zouden uiteindelijk een grotere rol moeten spelen in het kwaliteitszorgproces door informatie op te halen binnen hun faculteit en desgewenst op faculteitsniveau te rapporteren over de voortgang. Op instellingsniveau dient de *overall* implementatie van de onderwijsvernieuwing blijvend te worden gemonitord om zo Faculteitsoverschrijdende en centrale organisatorische aandachtspunten te signaleren en op te lossen.

5.2 ACTIEVE ROL VAN DE STUDENT

Van modulecoördinatoren wordt verwacht dat zij de student in staat stellen om meer regie over zijn eigen onderwijs te nemen. Ook op andere niveaus en thema's is het waardevol om studenten meer te betrekken of te bevragen bij het onderwijs, bijvoorbeeld over motivatie of over de vrijheid die zij aan kunnen.

De actieve rol van de student in het TOM onderwijs komt terug in het begrip Student Driven Learning. Op basis van de evaluatiegegevens wordt aanbevolen om de term SDL verder te verduidelijken om docenten te kunnen ondersteunen bij de implementatie hiervan in hun onderwijs. Een belangrijke aanbeveling voor opleidingen is om over de gehele opleiding goed zicht te houden op de mate waarin studenten vrijheid krijgen binnen alle modules. Het is belangrijk dat hier een goed doordachte opbouw in zit.

5.3 COMMUNICATIE OPTIMALISEREN

Communicatie werd genoemd als good practice waar het goed ging en als knelpunt waar het niet goed ging. Ook werd de wens uitgesproken voor heldere communicatie vanuit CvB en management over regelingen en procedures. Er ontstaat regelmatig onduidelijkheid over beslissingen rondom belangrijke thema's zoals BSA of de minor. Dit zou voorkomen moeten worden.

5.4 MEER INFORMEREN NIEUWE DOCENTEN OVER TOM

Er is een groot verschil tussen het beoogde curriculum van TOM en het uitgevoerde curriculum van TOM. Op alle vlakken wordt er toegewerkt naar een verkleining van dit verschil zodat de beoogde effecten van TOM ook meer worden ervaren. Een belangrijke aanbeveling hierbij is om in de introductie voor nieuwe medewerkers meer aandacht te schenken aan TOM. Wanneer nieuwe docenten beter en gericht geïnformeerd worden over de TOM-filosofie zullen zij beter in staat zijn hun onderwijs ook volgens deze principes aan te passen. Vanuit

POV/CELT kan ondersteuning aan HR en aan faculteiten worden geboden om dit verder vorm te geven. Niet alleen docenten, maar ook andere medewerkers zouden (gericht op hun taak) meer geïnformeerd moeten worden over TOM. Dit zou kunnen bijdragen aan meer begrip voor de bestaande processen en begrip voor collega's onderling.

5.5 WISKUNDE EN M&T LEERLIJNEN EVALUEREN

De invoering van de leerlijnen is een grote stap geweest. Het is verstandig een moment af te spreken voor een evaluatie van deze leerlijnen in de vorm die deze (na aanpassingen) inmiddels hebben en gelet op de oorspronkelijke doelstellingen.

5.6 WERKDRUK

De hoge werkdruk bij docenten blijft een veel genoemd punt dat een hoge prioriteit vereist, aangezien het niet oppakken van dit punt grote risico's met zich meebrengt. De evaluatoren hebben de indruk dat de werkdruk een duidelijke relatie heeft met de waardering die docenten krijgen voor het verzorgen van onderwijs. Een aanbeveling is om n.a.v. de resultaten uit de lopende projecten de volgende rapportage af te wachten en in de tussentijd al te verkennen hoe de waardering van onderwijs kan worden verhoogd. Dit begint bij het uitdragen van het belang van het docentschap binnen de Universiteit en het uiten van waardering voor het verzette werk.

5.7 AANDACHT VOOR TOM

De implementatie van TOM is een meerjarentraject, dat nog niet geheel doorlopen is. Aanbeveling is om blijvend aandacht te houden voor de TOM-ontwikkelingen en deze te uiten. Wanneer dit te weinig gebeurt, bestaat het risico dat de motivatie van medewerkers om zich voor deze vernieuwing in te zetten daalt.

Deze aanbevelingen worden besproken en komen, afhankelijk van de uitkomsten, in de volgende rapportage terug in de follow-up lijst.

6 OVERIG

De inhoud van deze paragraaf verschilt per jaar/kwartiel. In de betreffende periode spelende andere evaluaties, beleidsinitiatieven of onderwijsontwikkelingen worden meegenomen om in dit rapport een zo volledig mogelijk beeld van de onderwijsontwikkeling op de UT weer te geven.

6.1 QUEST

Per 1 september 2015 wordt de SEQ uitgevoerd door QUEST (binnen CES). Irene Steens en Laura Bergmans hebben de uitvoering van de SEQ ter hand genomen. Daarbij heeft een UT-brede inrichting van Evasys plaatsgevonden. De pilot-fase (met grote precisie en betrokkenheid uitgevoerd door Jan van Diepen, waarvoor dank!) is definitief voorbij.

Om in de toekomst standaard vragenblokken te gebruiken, is gekozen om modulair te evalueren. De vragenlijst kan dan bestaan uit verschillende standaard vragenblokken. Vragenlijsten zijn tweetalig (standaard is Engels). In kwartiel 1 zijn verschillende vragenlijsten afgenomen:

- SEQ, met –indien van toepassing – daaraan toegevoegd:
  - vragenblok 'MINOR' (voor minormodules en aanschuif-modules)
  - vragenblok 'RESTS' (voor reflectieonderwijs)

- bij een aantal BMS opleidingen extra toegevoegde vragen
- Modulecoördinator vragenlijst (MCEQ) t.b.v. deze rapportage
- Vragenlijst ITC (met standaardvragen en maatwerk per vak)
- Vragenlijst t.b.v. evaluatie voorlichtingsdagen (in NL, EN en DU)

Bij het opzetten van de dienstverlening is een aantal uitgangspunten gedefinieerd (in UCO mei 2014) op het gebied van flexibiliteit, autonomie, standaard versus maatwerk, expertiseopbouw, efficiency. In de praktijk blijkt nu dat QUEST goed in staat is om de SEQ, zoals die nu is, uit te voeren maar dat er nog veel nadere afstemming en ontwikkeling nodig is voor het bereiken van de eerder geformuleerde uitgangspunten (b.v. het toevoegen van modulaire vragenblokken, leveren van bepaald maatwerk, etc.) Het vervolg willen we dan ook invullen d.m.v. een project, met als opdrachtgever UCO en projectleider Irene Steens. Een projectplan hiervoor wordt besproken in de UCO van 17 december 2015. Doel van het project is het vinden van een balans tussen maatwerk enerzijds en standaardisatie anderzijds. De dienstverlening van QUEST wordt nader vormgegeven in afstemming met faculteiten.

6.2 UPDATE TOM AIO'S

De TOM-aio's hebben inmiddels (vrijwel) alle data verzameld en werken nu aan hun analyses. Inken Gast is momenteel bezig haar literatuur review over uitkomsten en succesfactoren van het werken in teams van docenten in het hoger onderwijs af te ronden. Daarna volgt een analyse van de professionele ontwikkeling van UT docenten in TOM moduleteams. Er wordt gekeken naar de leeruitkomsten en leermomenten van docenten die werken in moduleteams. Rike Bron werkt eerst aan de vragenlijststudie die zal uitwijzen welke teamleerprocessen het meest bijdragen aan een gevoel van team performance bij moduleteams. Daarnaast volgt een meer diepgaande analyse van de communicatie- en besluitvormingsprocessen binnen (een selectie van) moduleteams en de manier waarop deze processen bijdragen aan het uiteindelijke moduleontwerp.

Een bachelorstudent onderwijskunde heeft, onder begeleiding van Rike Bron, gekeken naar de effecten van verschillende studie-aanpakken op het projectcijfer van studenten in een aantal modules. De enige duidelijke voorspeller voor een hoger cijfer bleek de zelfeffectiviteit te zijn (het vertrouwen dat de student heeft in zijn/haar manier van studeren).

Bijlage A

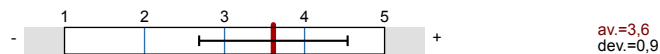
SEQ rapporten (volledige resultaten)

SEQ 1516 - blok 1A - B1-modules - alle

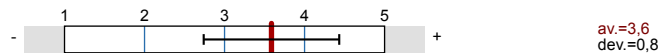
UNIVERSITEIT TWENTE.

Overall indicators

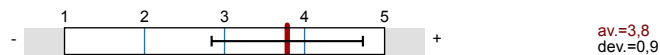
Module (Scale width: 5)

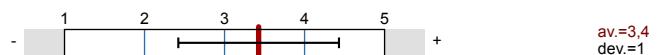
Learning (Scale width: 5)

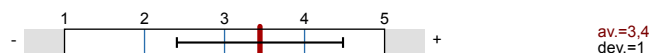
Project (Scale width: 5)

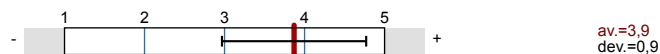
Assessment (Scale width: 5)

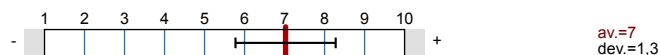
Effort to put into study (Scale width: 5)

Appreciation (Scale width: 5)

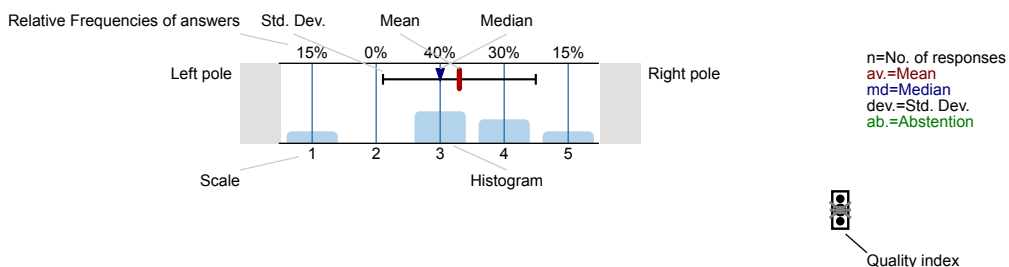
Appreciation (Scale width: 10)

Survey Results

Legend

Question text

Description of quality symbol

Mean value is below the quality guideline.

Mean is within the range of tolerance for the quality guideline.

Mean value is within the quality guideline.

1. General

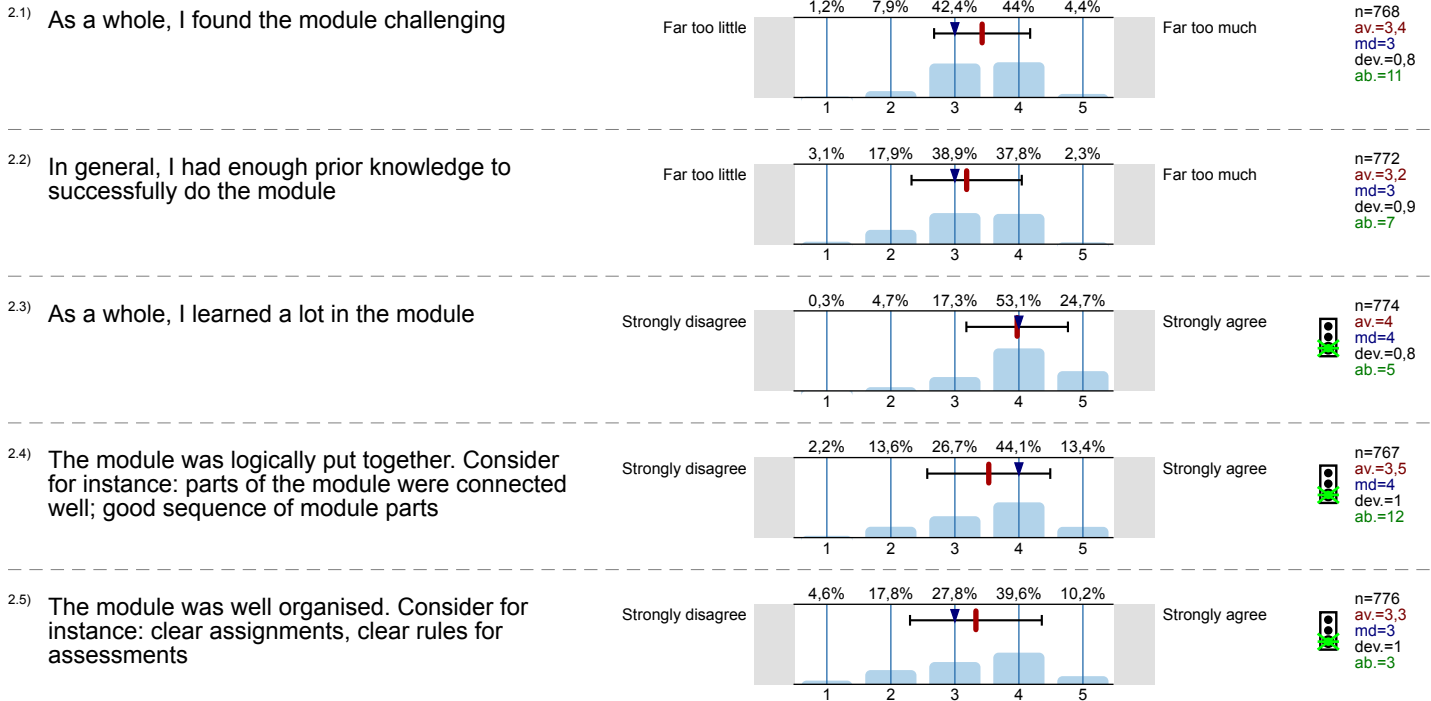
1.1) I am a student in...

Department	Percentage	n=779
AT	4.2%	
BIT	2.1%	
BMT	6.2%	
CiT	7.2%	
Create	7.8%	
CW	3.2%	
EE	7.2%	
EPA / PGaB	3.3%	
GZW	3.6%	
IBA	8.7%	
IO	4.7%	
PSY	8.1%	
ST	4.6%	
TBK	5.4%	

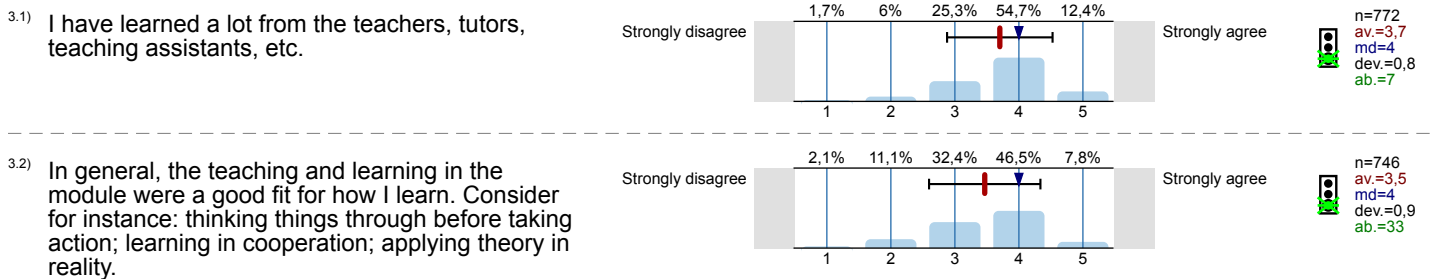

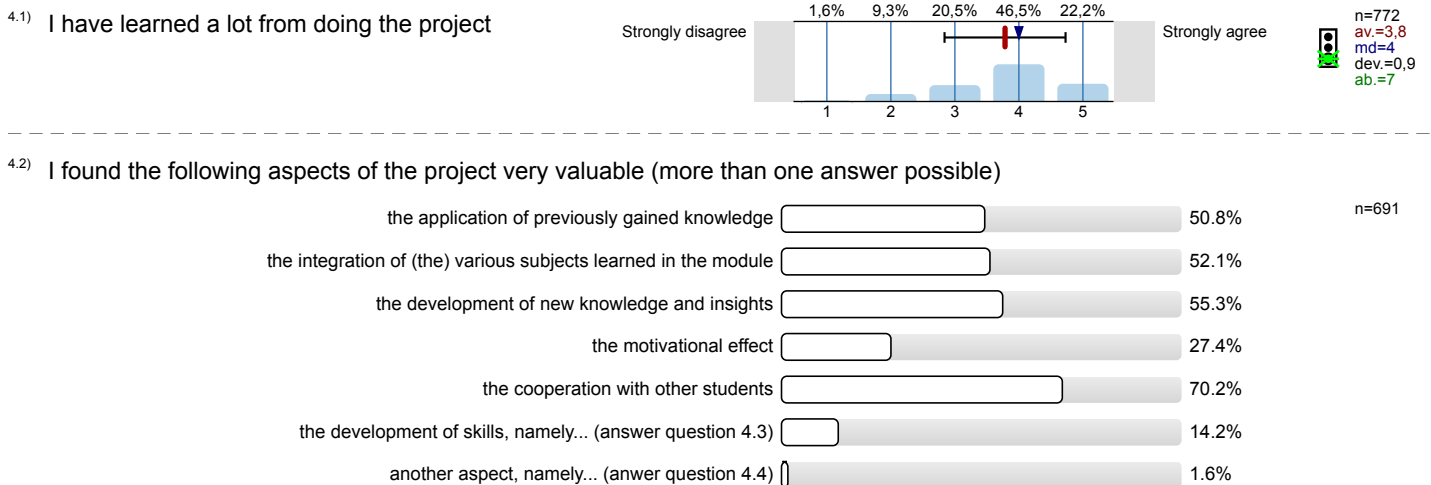
2. Module

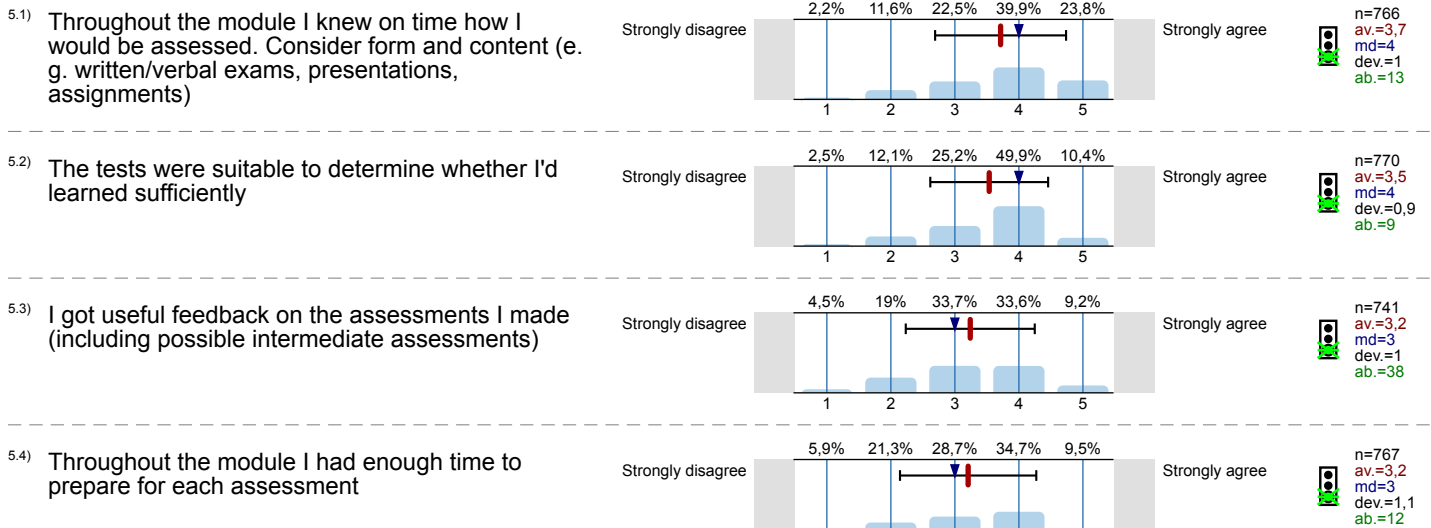
3. Learning

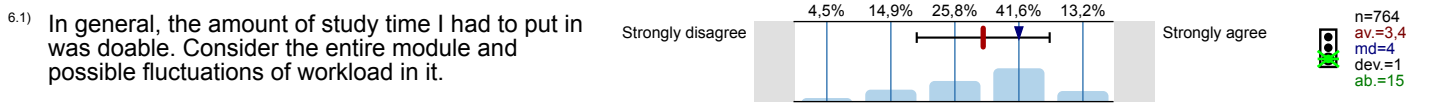
4. Project

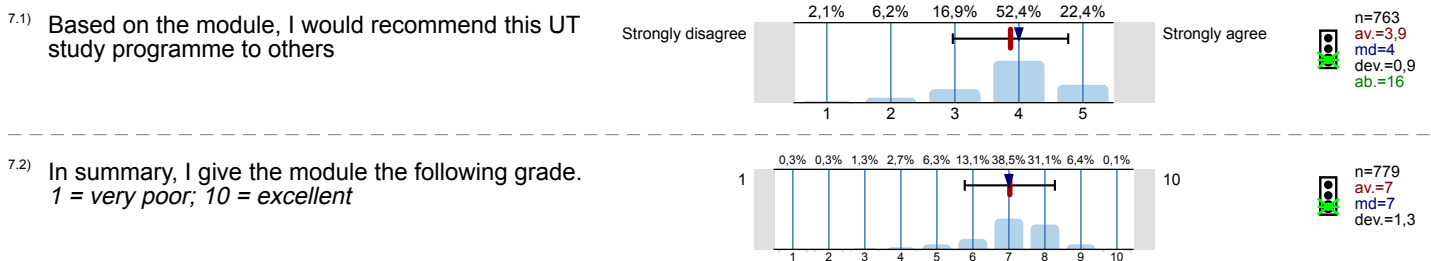
5. Assessment

6. Effort to put into study

7. Appreciation

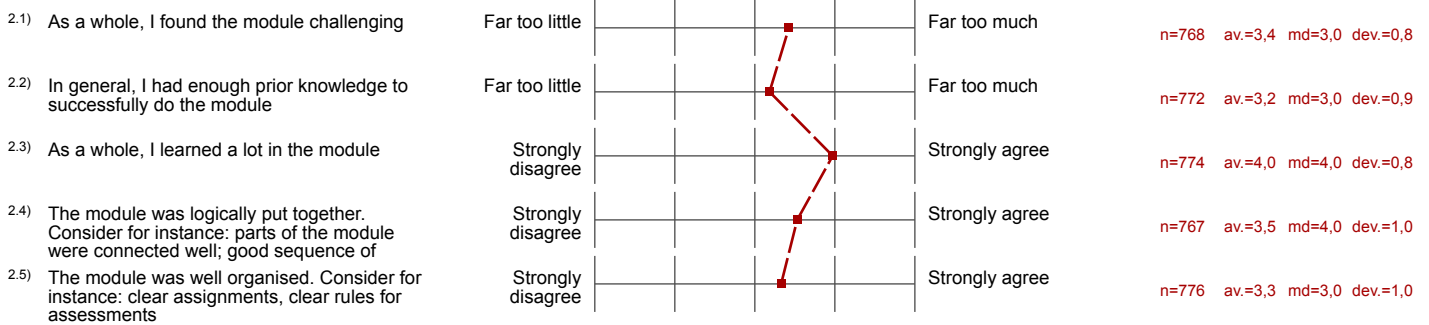

Profile

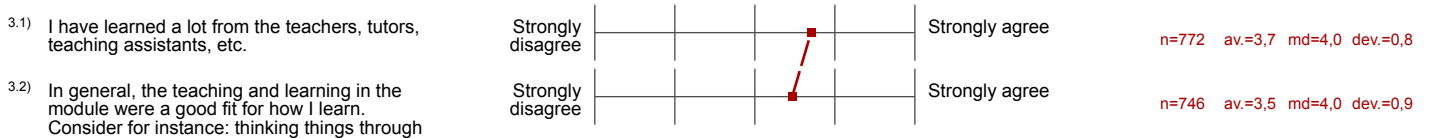
Compilation: SEQ 1516 - blok 1A - B1-modules - alle opleidingen

Values used in the profile line: Mean

2. Module

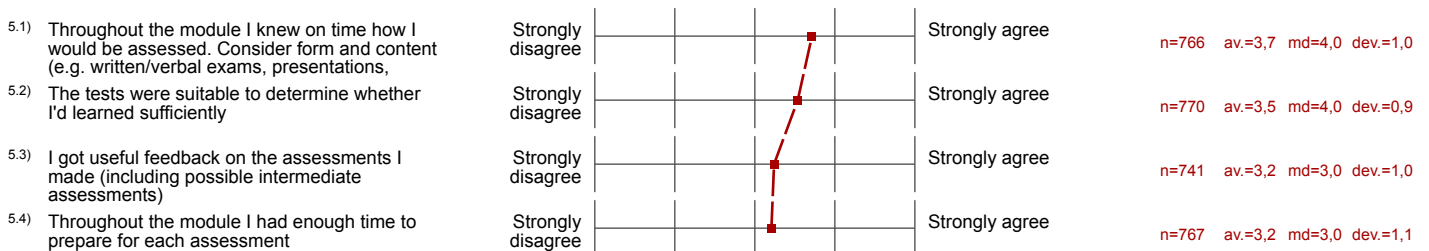
3. Learning

4. Project

5. Assessment

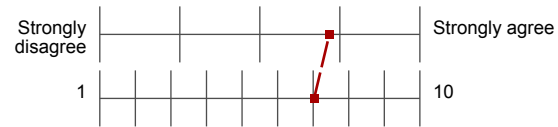

6. Effort to put into study

7. Appreciation

- 7.1) Based on the module, I would recommend this UT study programme to others
- 7.2) In summary, I give the module the following grade.
1 = very poor; 10 = excellent

n=763 av.=3,9 md=4,0 dev.=0,9

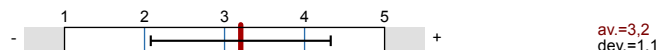
n=779 av.=7,0 md=7,0 dev.=1,3

SEQ 1516 - blok 1A - B2-modules - alle

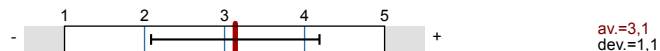
UNIVERSITEIT TWENTE.

Overall indicators

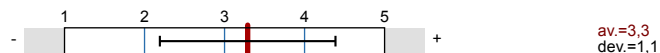
Module (Scale width: 5)

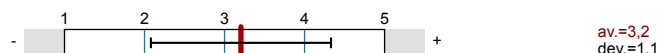
Learning (Scale width: 5)

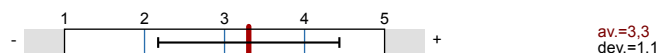
Project (Scale width: 5)

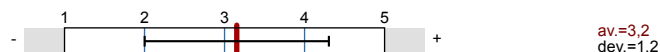
Assessment (Scale width: 5)

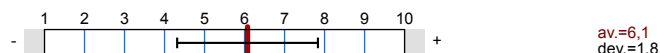
Effort to put into study (Scale width: 5)

Appreciation (Scale width: 5)

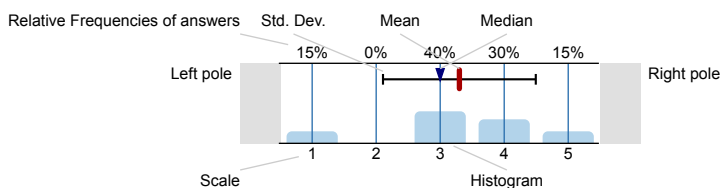
Appreciation (Scale width: 10)

Survey Results

Legend

Question text

n=No. of responses
av.=Mean
md.=Median
dev.=Std. Dev.
ab.=Abstention

Description of quality symbol

Mean value is below the quality guideline.

Mean is within the range of tolerance for the quality guideline.

Mean value is within the quality guideline.

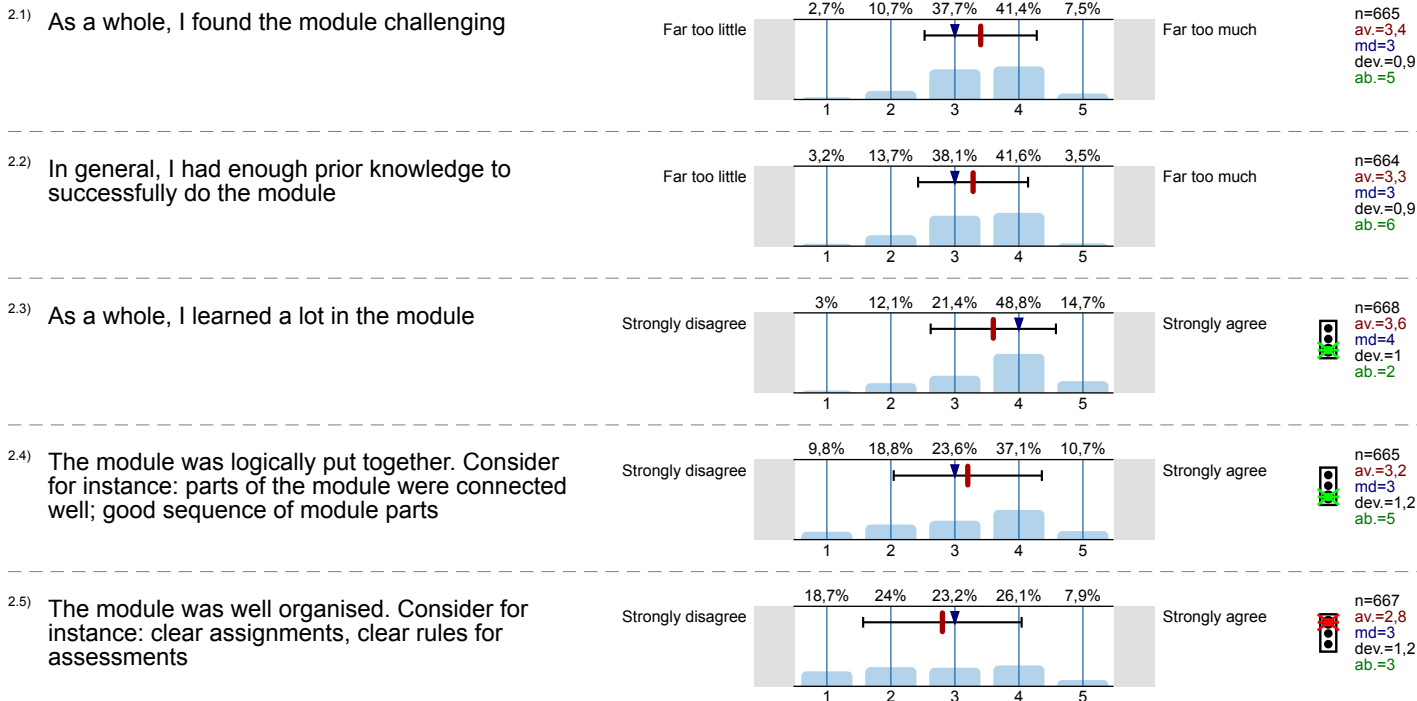
1. General

1.1) I am a student in...

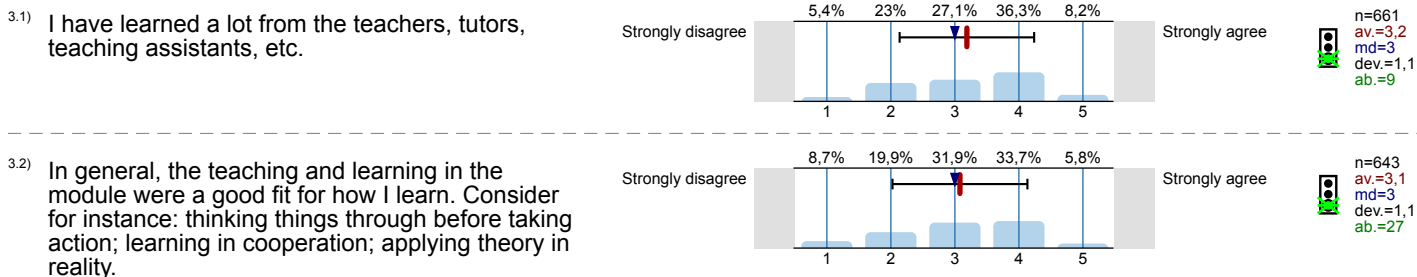
Department	Percentage	n=670
AT	4.3%	
BIT	2.4%	
BMT	4.9%	
CiT	8.4%	
Create	4.6%	
CW	3.1%	
EE	0.1%	
EPA / PGaB	7.2%	
GZW	5.4%	
IBA	7%	
IO	4.6%	
PSY	14.6%	
ST	4.9%	
TBK	5.7%	

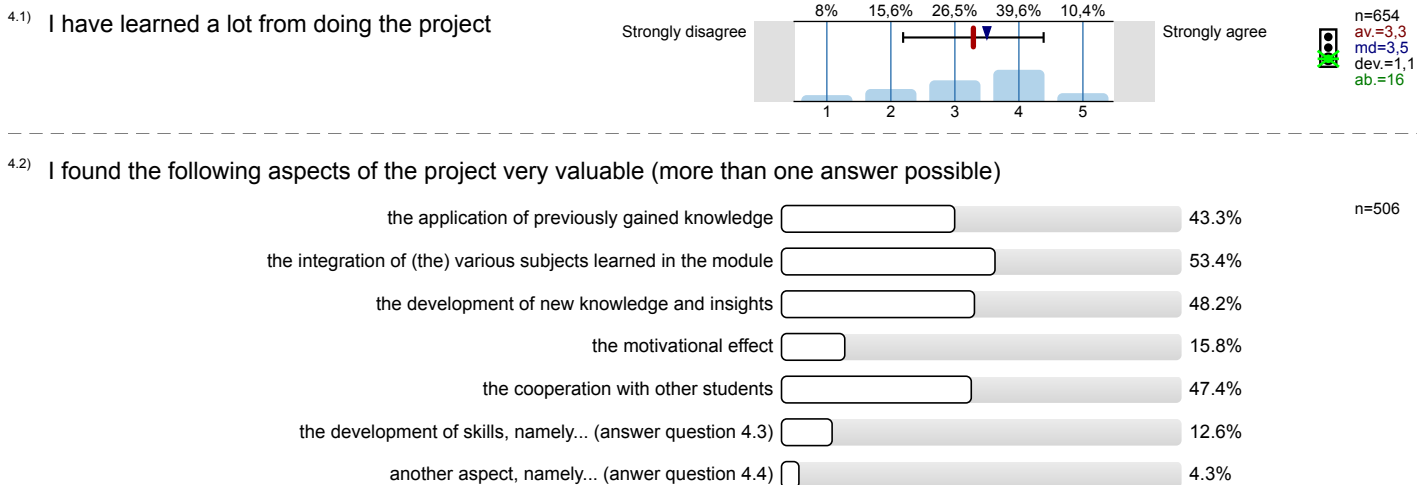
2. Module

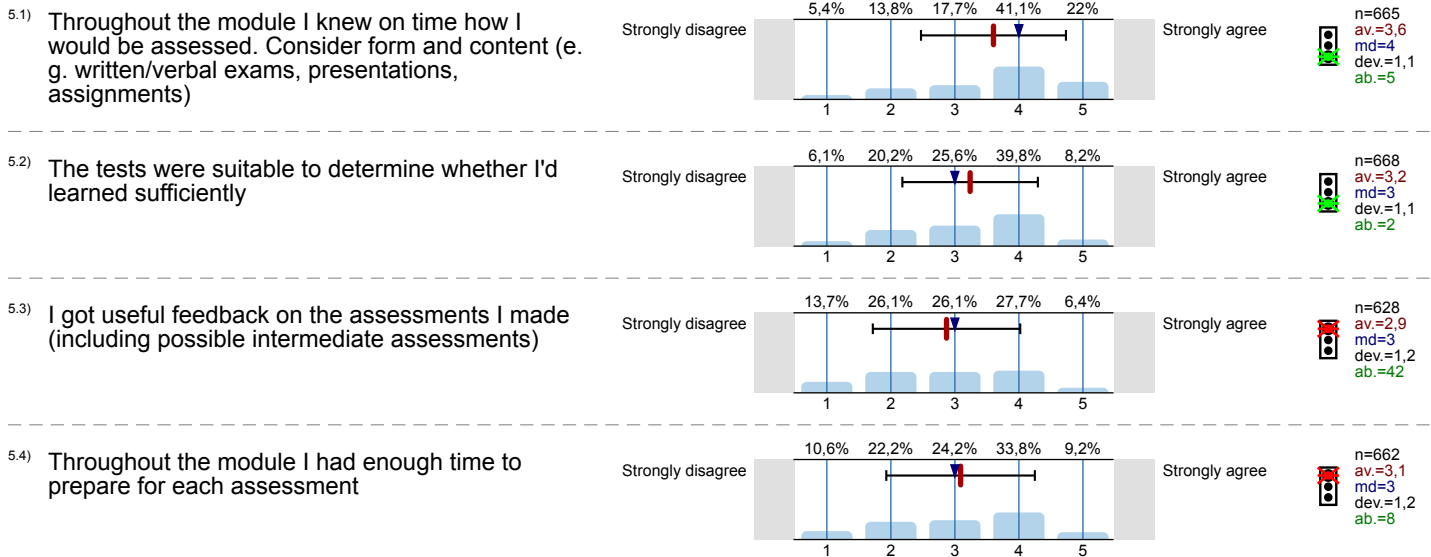
3. Learning

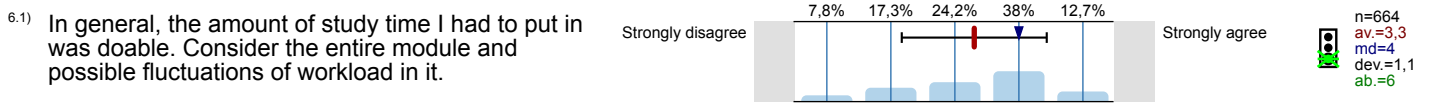
4. Project

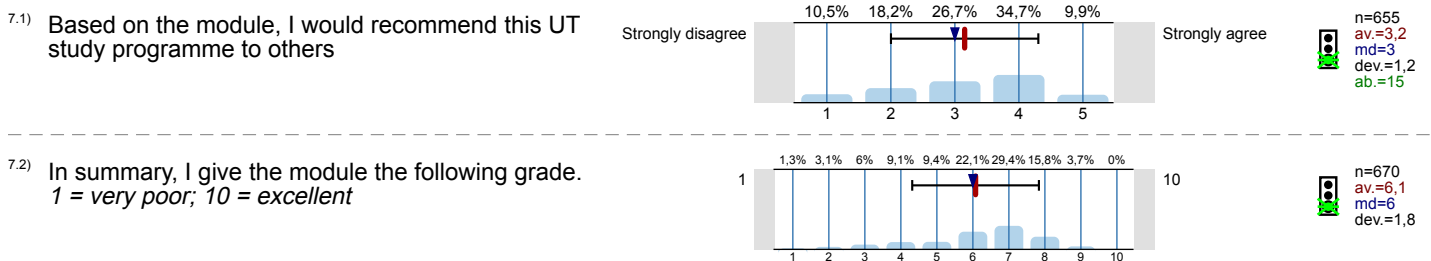
5. Assessment

6. Effort to put into study

7. Appreciation

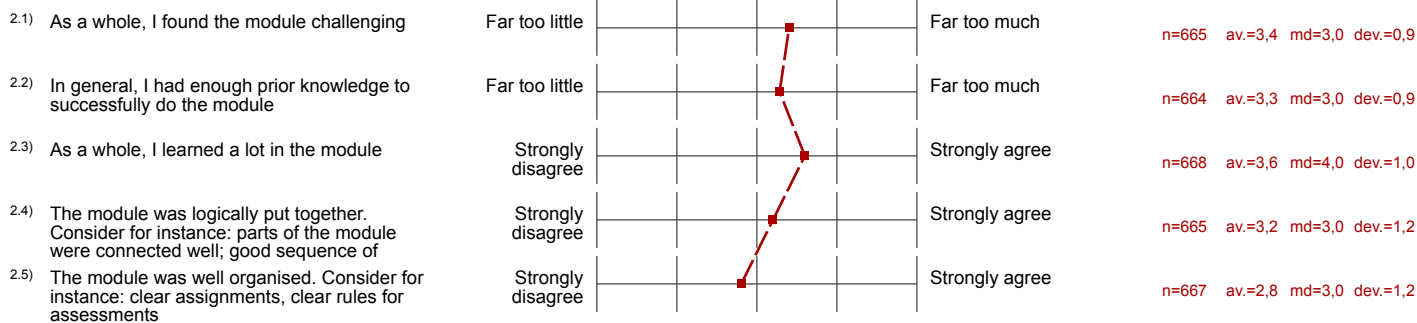

Profile

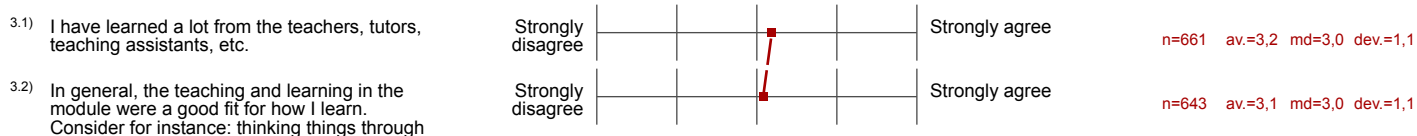
Compilation: SEQ 1516 - blok 1A - B2-modules - alle opleidingen

Values used in the profile line: Mean

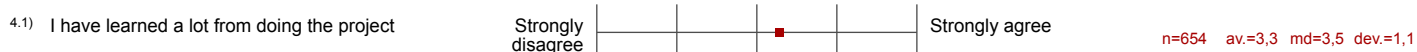
2. Module

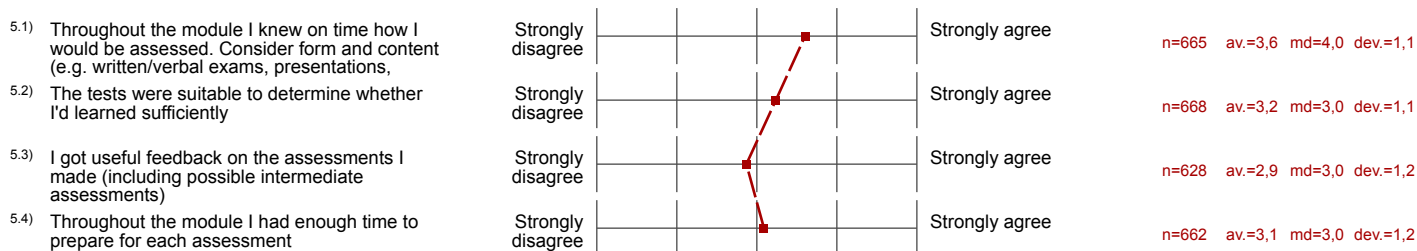
3. Learning

4. Project

5. Assessment

6. Effort to put into study

7. Appreciation

7.1) Based on the module, I would recommend this UT study programme to others

n=655 av.=3,2 md=3,0 dev.=1,2

7.2) In summary, I give the module the following grade.
1 = very poor; 10 = excellent

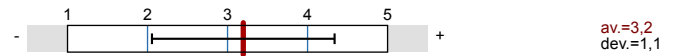
n=670 av.=6,1 md=6,0 dev.=1,8

SEQ 1516 - blok 1A - B3-modules - alle

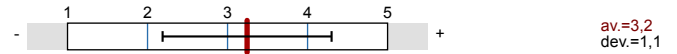
UNIVERSITEIT TWENTE.

Overall indicators

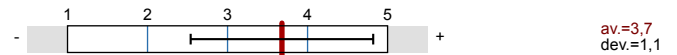
Module (Scale width: 5)

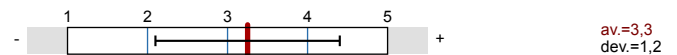
Learning (Scale width: 5)

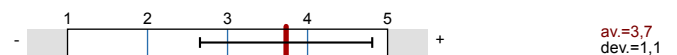
Project (Scale width: 5)

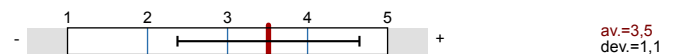
Assessment (Scale width: 5)

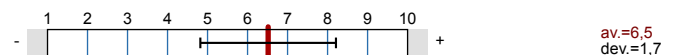
Effort to put into study (Scale width: 5)

Appreciation (Scale width: 5)

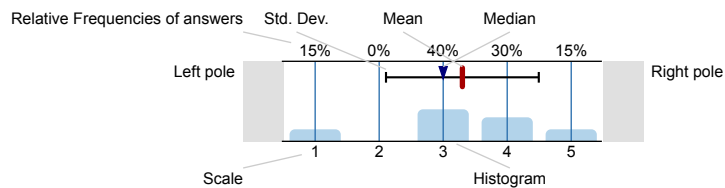
Appreciation (Scale width: 10)

Survey Results

Legend

Question text

n=No. of responses
av.=Mean
md=Median
dev.=Std. Dev.
ab.=Abstention

Quality index

Description of quality symbol

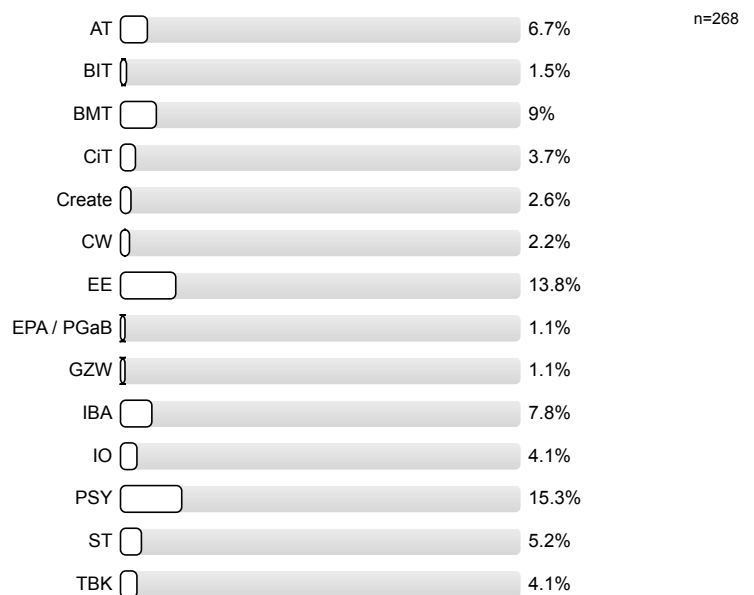
Mean value is below the quality guideline.

Mean is within the range of tolerance for the quality guideline.

Mean value is within the quality guideline.

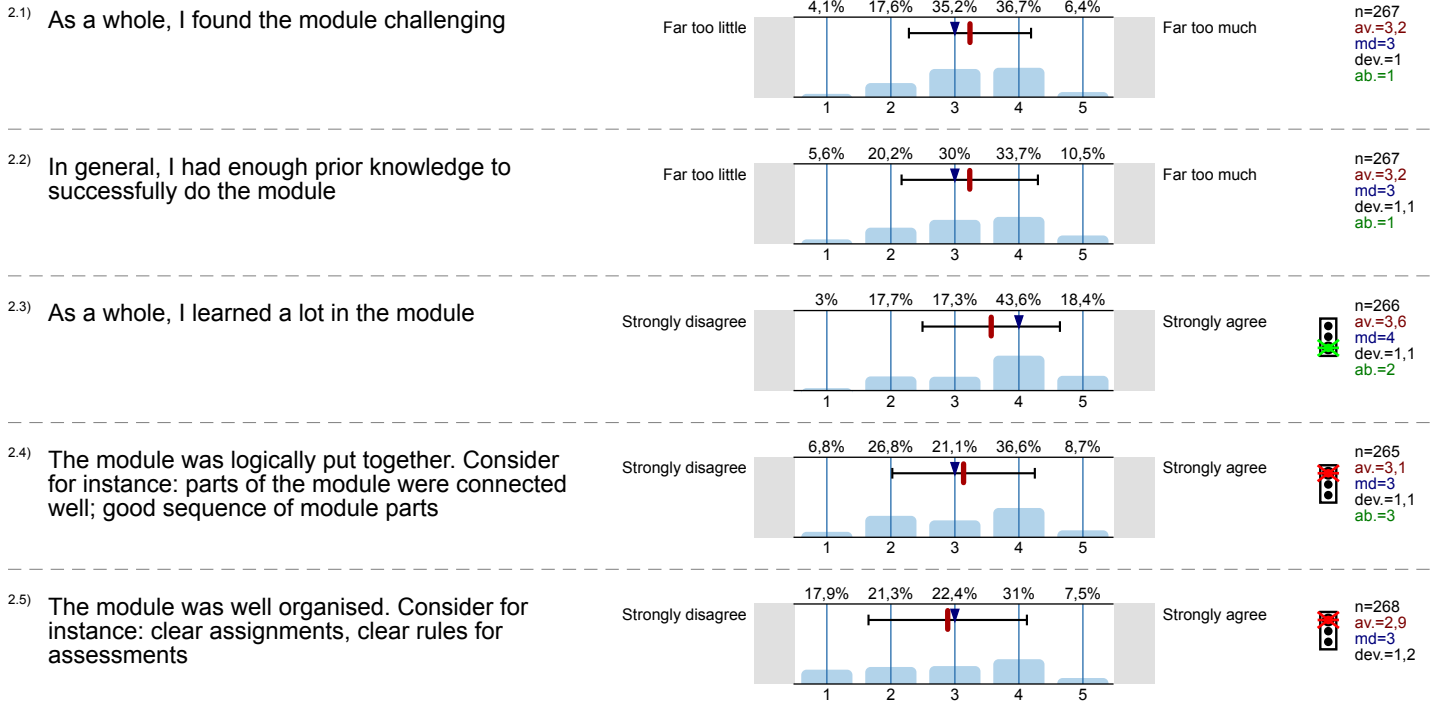
1. General

1.1) I am a student in....

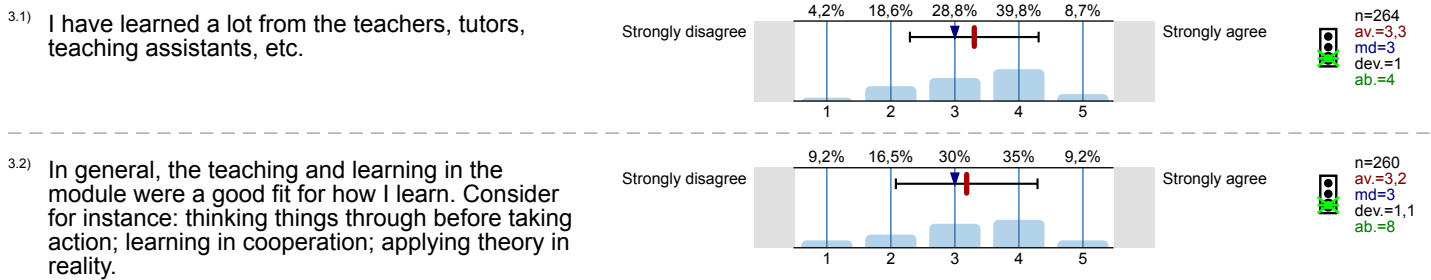

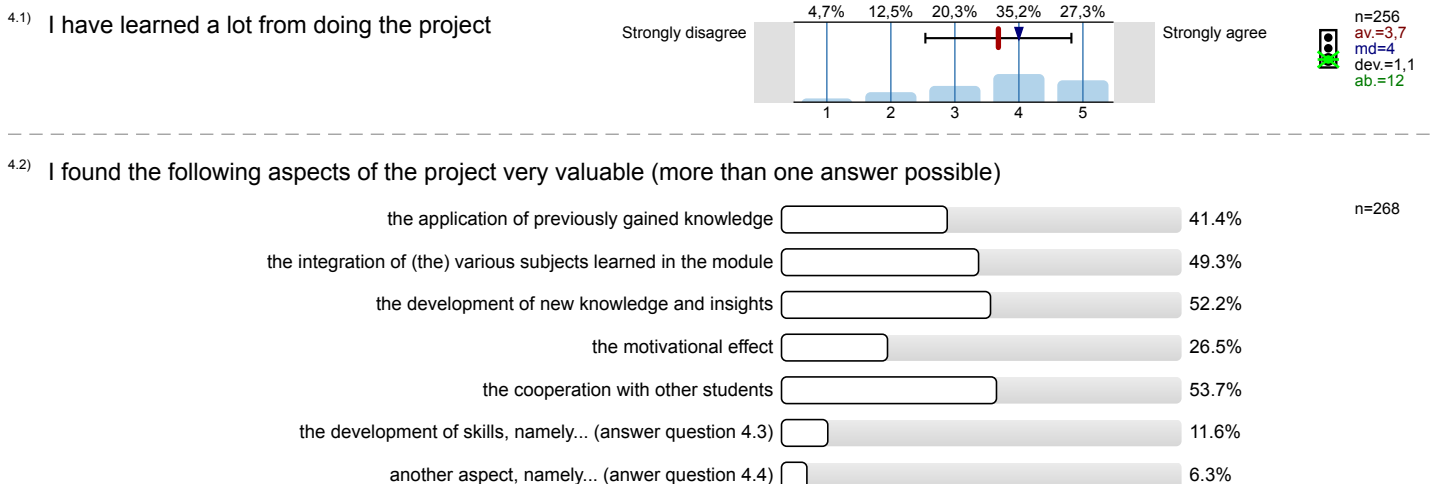
2. Module

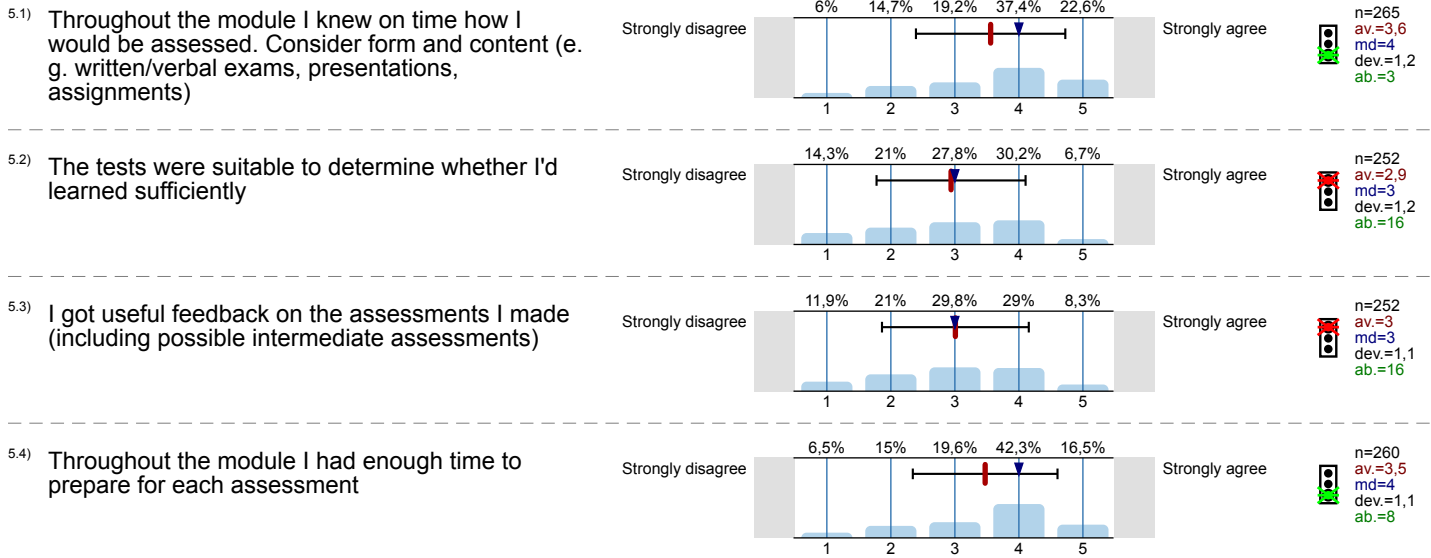
3. Learning

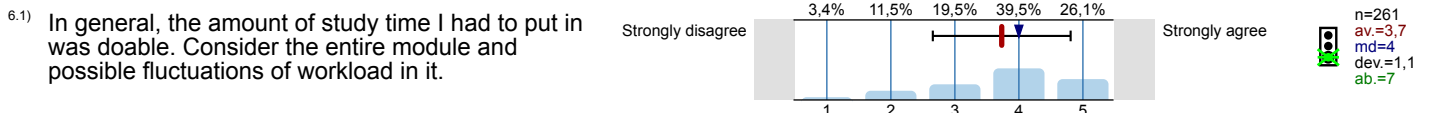
4. Project

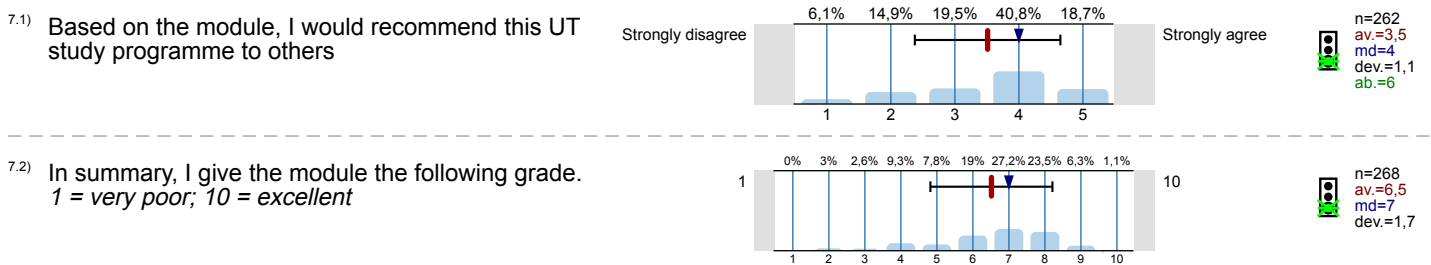
5. Assessment

6. Effort to put into study

7. Appreciation

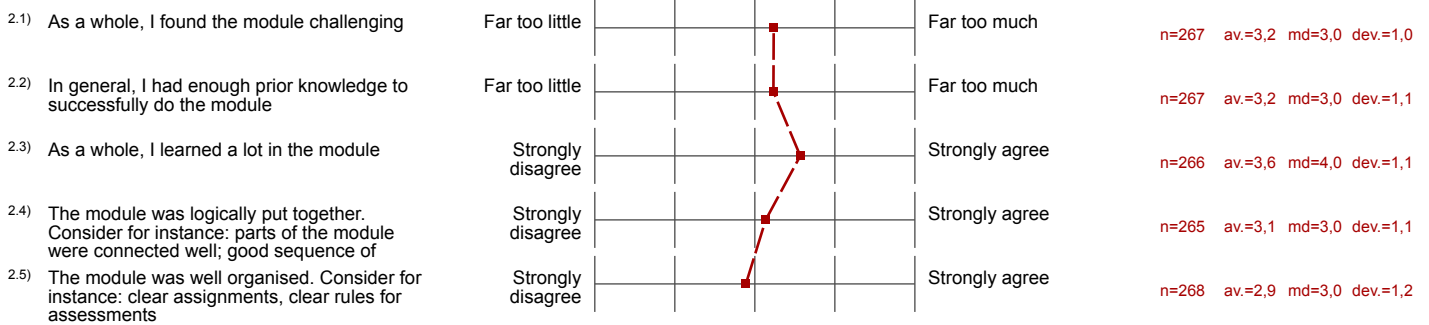

Profile

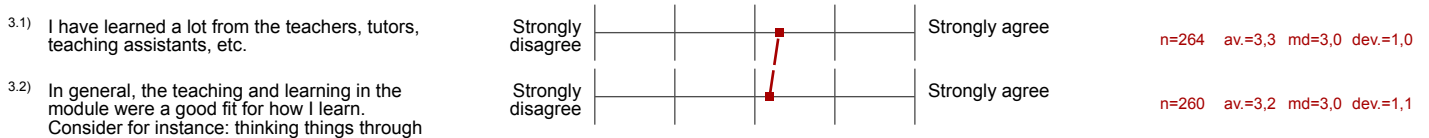
Compilation: SEQ 1516 - blok 1A - B3-modules - alle opleidingen

Values used in the profile line: Mean

2. Module

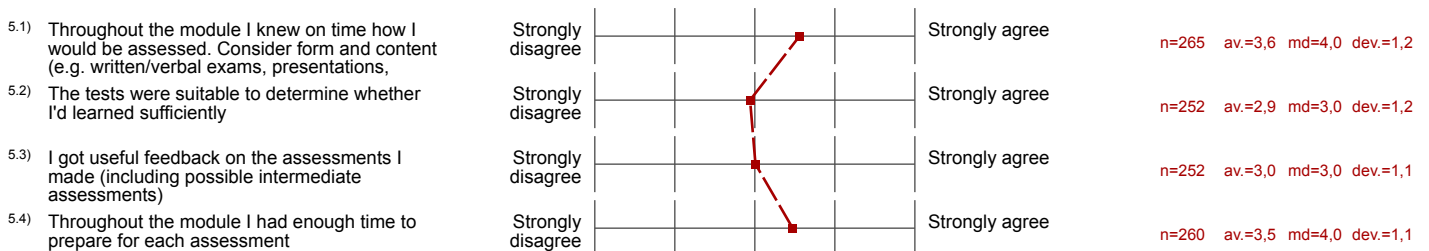
3. Learning

4. Project

5. Assessment

6. Effort to put into study

7. Appreciation

7.1) Based on the module, I would recommend this UT study programme to others

n=262 av.=3,5 md=4,0 dev.=1,1

7.2) In summary, I give the module the following grade.
1 = very poor; 10 = excellent

n=268 av.=6,5 md=7,0 dev.=1,7

Bijlage B

Overzicht van de resultaten

signaalwaarden

Niet beschikbaar via intranet

Bijlage C

Analyse resultaten Student Experience Questionnaire

De resultaten van de SEQ geven over het algemeen een positief beeld. Na de derde keer module 1 te hebben gedraaid lijkt de studenttevredenheid nu constant te zijn. Het gemiddelde tevredenheidscijfer van studenten is, ten opzichte van m1 vorig jaar, zelfs nog iets gestegen. Na het voor de tweede keer aanbieden van module 5 is te zien dat de studenttevredenheid op een aantal punten is verbeterd. Alleen over de organisatie van de module en de voorbereidingstijd voor de toetsen is meer dan 30% van de studenten nog ontevreden. Module 9 werd dit jaar voor de eerste keer gegeven. Op vier punten zijn meer dan 30% van de studenten niet tevreden. Deze punten over de opbouw, de organisatie en de toetsing werden bij de eerste evaluaties van m1 en m5 ook veelal genoemd

Hieronder wordt een korte analyse gegeven van de meest opvallende punten uit de SEQ. Net als in voorgaande dashboards wordt (wanneer mogelijk) een vergelijking gemaakt met de aandachtspunten vanuit de evaluaties van dezelfde module in de voorgaande jaren.

Wanneer meer dan 30% van de studenten lager dan een drie op een vijf-puntsschaal heeft gescoord en wordt het punt gemarkeerd als aandachtspunt (rood gekleurd).

Module 1	2013-2014		2014-2015		2015-2016	
Aantal respondenten	944 (55%)		876 (53%)		858 (53%)	
Gemiddeld tevredenheidscijfer	6,4		6,8		7	
Aantal studenten dat de opleiding aan anderen zou aanbevelen	78,6%		89,3%		91,7%	
Aantal rode stoplichten	5		0		0	
Items:	Gemiddelde	≥ 3	Gemiddelde	≥ 3	Gemiddelde	≥ 3
• De module was goed georganiseerd	2,8	57,2%	3,3	76,5%	3,3	77,6%
• Ik had steeds voldoende tijd om me voor te bereiden op de toetsen in de module	2,6	49,2%	3,2	73,9%	3,2	72,9%
• In het algemeen was de hoeveelheid studietijd, die ik erin moest steken te doen	2,9	62,7%	3,4	83,2%	3,4	80,6%
• Tijdens de module wist ik steeds wat er van mij verwacht werd	3,1	69,3%	3,3	76,9%	Vraag verwijderd	
• Het project leerde me een oplossing voor een probleem te testen	3,1	68,1%	3,1	70,6%	Vraag verwijderd	

Module 5	2014-2015	2015-2016
Aantal respondenten	608 (57%)	712 (42%)
Gemiddeld tevredenheidscijfer	5,7	6,1
Aantal studenten dat de opleiding aan anderen zou aanbevelen	61,9%	71,3%

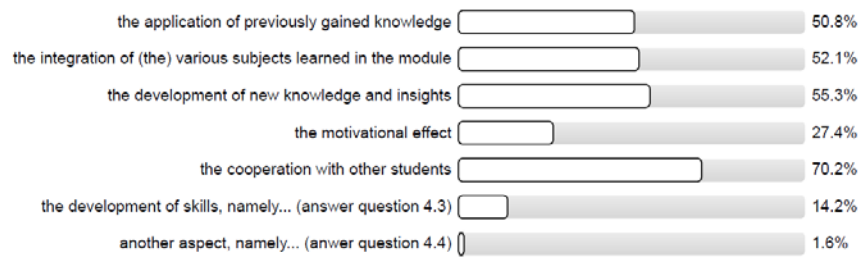

Aantal rode stoplichten	7		2	
Items:	Gemiddelde	≥ 3	Gemiddelde	≥ 3
• De module zat logisch in elkaar	3,0	61,7%	3,2	71,4%
• De module was goed georganiseerd	2,5	47,5%	2,8	57,2%
• De toetsen waren geschikt om te bepalen of ik voldoende geleerd had	3,0	56,7%	3,2	73,6%
• Ik had steeds voldoende tijd om me voor te bereiden op de toetsen in de module	3,0	60,2%	3,1	67,2%
• Tijdens de module wist ik steeds wat er van mij verwacht werd	2,8	53,1%	Vraag verwijderd	
• Het project leerde me een oplossing voor een probleem te testen	2,8	59,2%	Vraag verwijderd	
• <i>I got useful feedback on the assessments I made (including possible intermediate assessments)</i>	Nieuwe vraag 15-16		2,9	60,2%
• Gebaseerd op de module zou ik deze UT-opleiding aan anderen aanbevelen.	2,9	61,9%	3,2	71,3%

Minor: Module 9		2015-2016	
Aantal respondenten	312 (48%)		
Gemiddeld tevredenheidscijfer	6,5		
Aantal studenten dat de opleiding aan anderen zou aanbevelen	79%		
Aantal rode stoplichten	4		
Items:	Gemiddelde	≥ 3	
• The module was logically put together. Consider for instance: parts of the module were connected well; good sequence of module parts	3,1	66,4%	
• The module was well organised. Consider for instance: clear assignments, clear rules for assessments	2,9	60,9%	
• The tests were suitable to determine whether I'd learned sufficiently	2,9	64,7%	
• I got useful feedback on the assessments I made (including possible intermediate assessments)	3	67,1%	

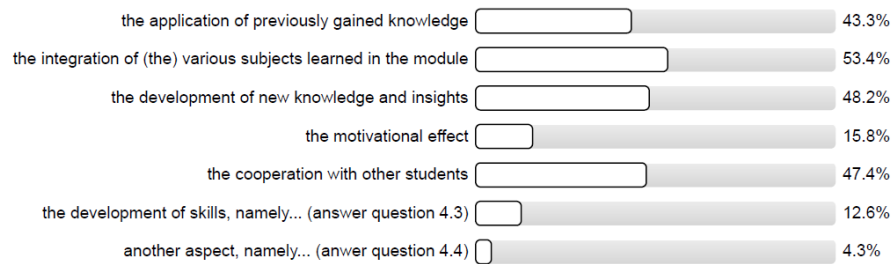
Dit kwartiel is een nieuwe vraag toegevoegd aan de SEQ die specifiek ingaat op het project. Aan de studenten (n=691) is ook gevraagd welke aspecten van het project zij het meest waardevol vonden. Voor studenten in module 1 was dit vooral de samenwerking met anderen. Het motiverende effect en de ontwikkeling van vaardigheden was voor studenten minder studenten waardevol. In module 5 vonden de meeste studenten (n=506) de integratie van de verschillende onderdelen in de module het meest waardevol.

I found the following aspects of the project very valuable (more than one answer possible)

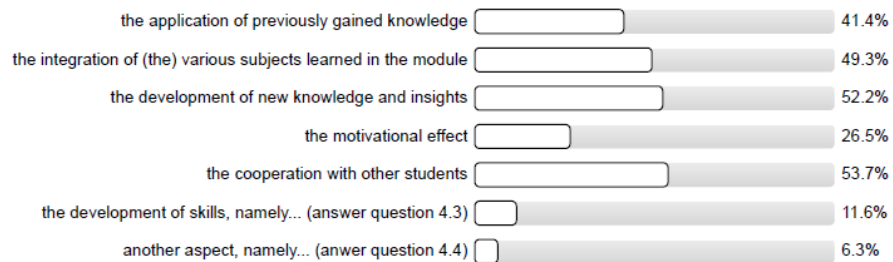
Module 1

I found the following aspects of the project very valuable (more than one answer possible)

Module 5

I found the following aspects of the project very valuable (more than one answer possible)

Module 9

Bijlage D

MCEQ rapporten (volledige resultaten)

- M1, M5 en M9 in één batch
- Exclusief open vragen

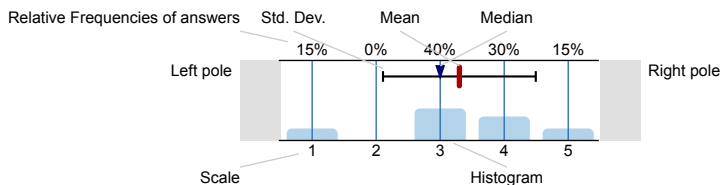
Diensten
 Zelfevaluatie modulecoördinator, 1A 15/16
 No. of responses = 33; Response rate = 70.2%

UNIVERSITEIT TWENTE.

Survey Results

Legend

Question text

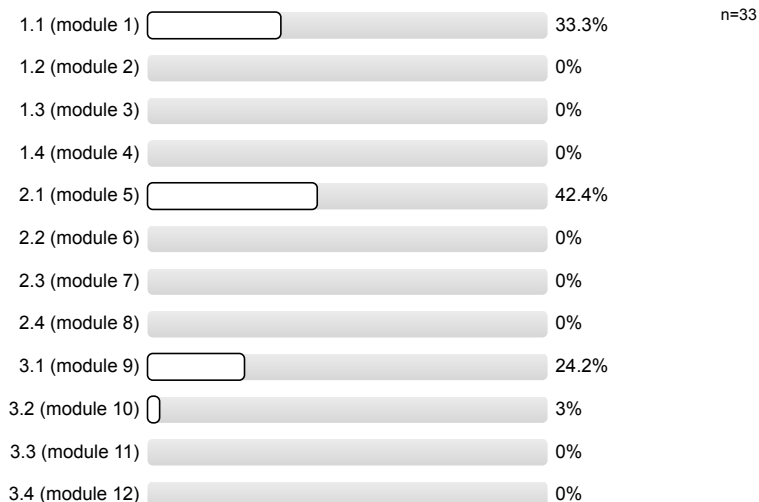
n=No. of responses
 av.=Mean
 md=Median
 dev.=Std. Dev.
 ab.=Abstention

1. Algemeen

^{1.1)} Dit is een ... module.
 (meerdere antwoorden mogelijk)

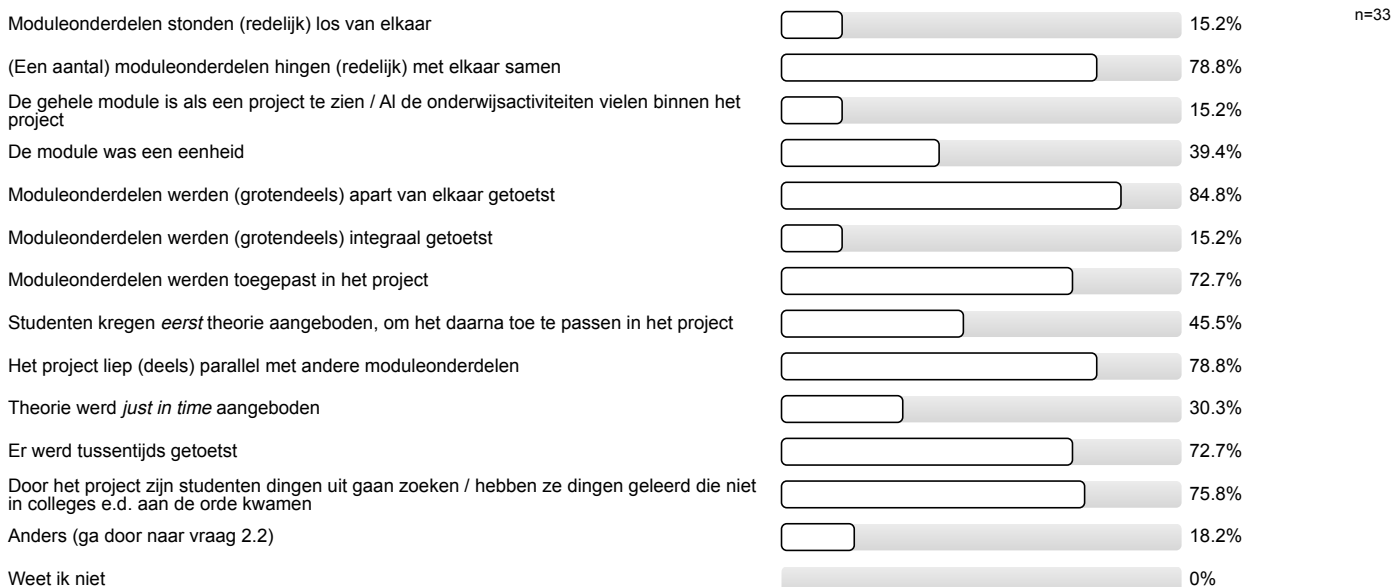
AT	☐	6.1%	n=33
BIT	☐	9.1%	
BMT	☐	3%	
ciT	☐	9.1%	
Create	☐	9.1%	
CW	☐	3%	
EE	☐	9.1%	
EPA/ES	☐	3%	
GZW	☐	6.1%	
IBA	☐	9.1%	
IO	☐	9.1%	
PSY	☐	3%	
ST	☐	3%	
TBK	☐	6.1%	
TG	☐	9.1%	
TI	☐	6.1%	
TN	☐	9.1%	
TW	☐	6.1%	
WB	☐	6.1%	
HTHT	☐	18.2%	
Crossing Borders	☐	3%	
Bestuursminor	☐	0%	

1.3) Plaats in het curriculum:
(meerdere antwoorden mogelijk)

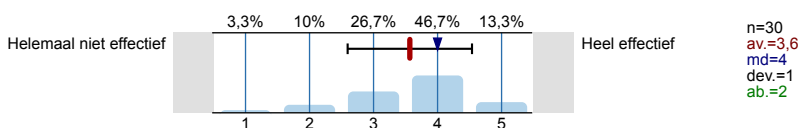

2. De TOM aspecten van de module (zoals uitgevoerd)

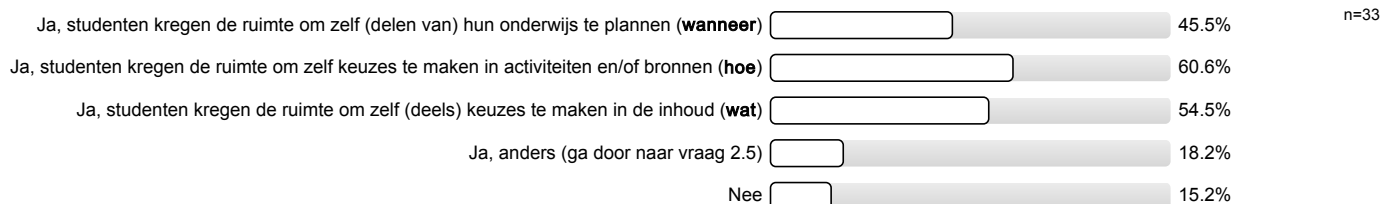
2.1) Welke beschrijvingen zijn van toepassing op jouw module? (Meerdere antwoorden mogelijk)

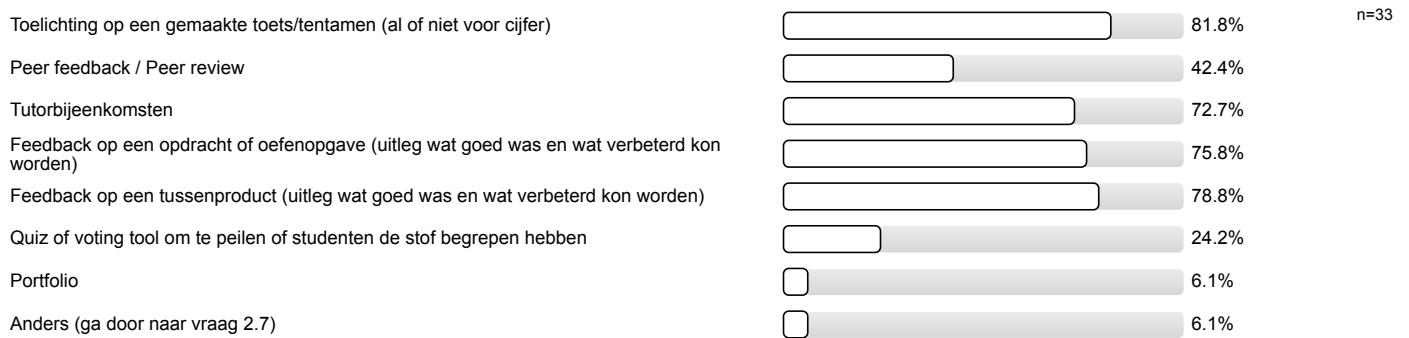
2.3) Lijkt *Student Driven Learning* jou een effectieve manier van onderwijs?

2.4) Herken je aspecten van *Student Driven Learning* in jouw module? Welke? (Meerdere antwoorden mogelijk)

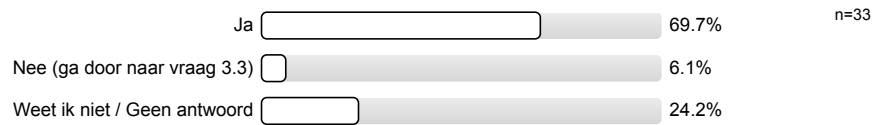

2.6) Hoe kregen studenten tussentijdse feedback tijdens jouw module? (Meerdere antwoorden mogelijk)

3. Best practices en knelpunten

3.2) Voel of voelde je je voldoende toegerust op de taak van modulecoördinator? (Bedoeld wordt: toegerust in zowel materiële als immateriële zin)

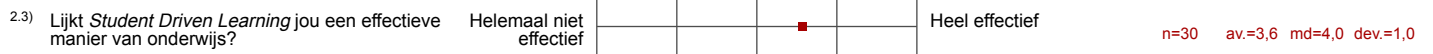

Profile

Subunit:	Opleidingsonafhankelijk
Name of the instructor:	Diensten
Name of the course: (Name of the survey)	Zelfevaluatie modulecoördinator

Values used in the profile line: Mean

2. De TOM aspecten van de module (zoals uitgevoerd)

Bijlage E

MCEQ Analyse resultaten

De resultaten op de vragenlijst geven veel waardevolle informatie en laten zien dat in een veel modules de TOM principes, in verschillende mate, goed tot uiting komen. Bij het grootste deel van de modules hangen de moduleonderdelen met elkaar samen en is sprake van toepassing van de theorie in het project. In een aantal gevallen zijn modules zelfs te zien als één geheel en wordt gebruik gemaakt van integrale toetsing. Ook wordt in deze vragenlijst ingegaan op Student-Driven Learning (SDL). De resultaten laten zien dat veel modulecoördinatoren SDL zien als een effectieve manier van onderwijs geven. Naast SDL is ook feedback geven een belangrijk aspect in ons onderwijs. De vragenlijst laat zien dat modulecoördinatoren over het algemeen vaker kiezen voor toelichting op een gemaakte toets of tentamen en minder vaak voor peer feedback, voting tools of het portfolio. Ook is gevraagd of modulecoördinatoren zich voldoende toegerust voelen in hun taak. Over het algemeen wordt hier positief op gereageerd. Aan het eind van de vragenlijst zijn twee open vragen gesteld waarin werd gevraagd naar knelpunten en naar good practices. Dit heeft geleid tot twee waardevolle, lange lijsten

Analyse resultaten

Dit jaar is voor het eerst de modulecoördinator vragenlijst digitaal afgenomen via het systeem EvaSys. De modulecoördinator vragenlijst is ingevuld door 33 modulecoördinatoren wat neer komt op een responsrate van 70,2%. 18,2% waren HTHT modules en 3% Crossing Borders. Van elke opleidingen heeft hebben 1 of meerdere modulecoördinator de vragenlijst ingevuld. Met de modulecoördinatoren van de minormodules zijn op basis van de ingevulde vragenlijst door de Validatie Accreditatie Commissie (VAC) aanvullende gesprekken geweest in het kader van de minorevaluatie. De resultaten hiervan zullen in de volgende kwartaalrapportage worden meegenomen.

In deze analyse is alleen een onderscheid gemaakt in de plaats in het curriculum van de module wanneer het om een duidelijk zichtbaar verschil ging.

TOM aspecten

De grote meerderheid geeft aan dat de moduleonderdelen (redelijk) met elkaar samen hangen. Een aantal modules zijn zelfs te zien is als een eenheid.

Opvallend is dat de meeste modules onderdelen wel met elkaar samenhangen, maar dat in het grootste deel van de modules de onderdelen (grotendeels) wel apart van elkaar worden getoetst. Bij enkele modules wordt met integrale toetsing gewerkt.

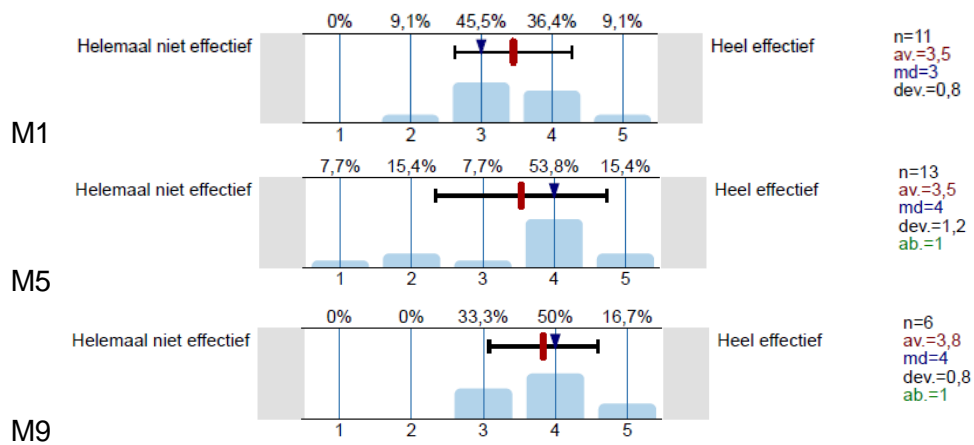
Wel is er bij het overgrote deel van de modules sprake van toepassing van theorie in het project. In bijna alle modules liep het project parallel aan andere moduleonderdelen. Bij bijna de helft van de modules wordt eerst theorie gegeven en wordt deze daarna toegepast in het project. Een aantal modulecoördinatoren kozen voor het 'just-in-time' aanbieden van theorie.

Student-Driven Learning

Student-Driven Learning wordt een steeds belangrijker doel aan de Universiteit Twente. De meerderheid van de modulecoördinatoren van kwartiel 1 denken dat dit wel een effectieve manier van onderwijs geven is. Enkele coördinatoren zien het zelfs als een hele effectieve manier van onderwijs geven.

Opvallend is dat de modulecoördinatoren van module 1 SDL minder effectief vinden dan modulecoördinatoren uit module 5 en module 9. In module 1 geven de meeste modulecoördinatoren een neutrale score. In module 5 ziet een duidelijke meerderheid SDL als een effectieve manier. In module 9 scoren alle modulecoördinatoren neutraal of positief op de stelling.

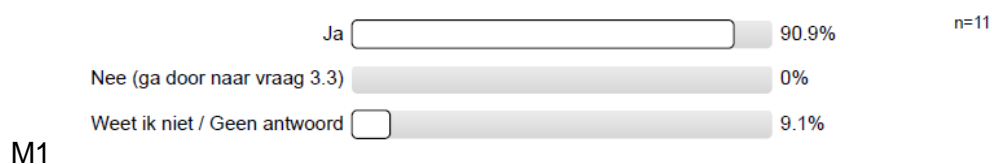
Daarnaast is modulecoördinatoren gevraagd welke aspecten van SDL zij herkennen in hun module. De meeste modulecoördinatoren herkenden wel één of meer aspecten van SDL in hun module. Het zelf keuzes maken in bronnen en/of activiteiten (hoe) werd het meest herkend, gevolgd door vrijheid in de inhoud van de module (wat) en vrijheid in het zelf plannen van hun onderwijs (wanneer). Een aantal modulecoördinatoren herkenden SDL op een andere manier: *vrijheid in onderwerp en groepssamenstelling van het project, vrijheid in wat te presenteren, vrijheid in wanneer maken van opdracht omdat alle opdrachten herkanst mogen worden*. Enkele modulecoördinatoren zagen geen kenmerken van SDL terug in de module.

Feedback

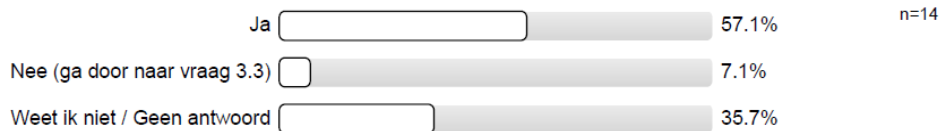
In TOM is het belangrijk om studenten tussentijds feedback te geven zodat studenten kunnen zien wat ze al wel en nog niet beheersen. Hiervoor zijn verschillende manieren. Hierboven is te zien dat een aantal vormen dominant zijn, de meest gebruikte vorm voor tussentijdse feedback is toelichting op een gemaakte toets of tentamen. Daarnaast werden feedback op een tussenproduct, feedback op een opdracht en tutorbijeenkomsten het meest gebruikt. Vormen als peer feedback, voting tools en het portfolio worden minder vaak gebruikt om studenten van feedback te voorzien.

Ondersteuning

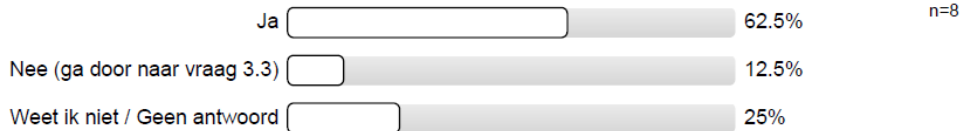
De meeste module coördinatoren voelen zich voldoende toegerust voor hun taak. Bij deze vraag zijn echter wel duidelijke verschillen te zien tussen module 1, 5 en 9. De module 1 coördinatoren voelen zich duidelijk meer toegerust dan modulecoördinator in module 5 en module 9. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat module 1 dit jaar voor de derde keer heeft gedraaid en docenten zich hierdoor meer vertrouwd voelen.

M1

M5

M9

Good practices

In een open vraag is de modulecoördinator gevraagd op welk aspect van het moduleontwerp zij het meest trots waren of wat zij graag met collega's zouden willen delen. Dit heeft geresulteerd in een lange lijst van 30 voorbeelden.

Aspecten die veel worden genoemd hebben te maken met: *samenwerking (zowel binnen moduleteam door docenten als binnen projectteam door studenten); integratie en samenhang van moduleonderdelen/vakgebieden binnen de module; de vrijheid en zelfstandigheid van studenten; gehanteerde werkvormen.*

Naam van de module:	Op welk element/aspect van je moduleontwerp ben je het meest trots of wat zou je met je collega's willen delen?
Dynamica en Relativiteit (TN)	De samenwerking binnen het moduleteam, de tijdfasering, zowel inhoudelijk als qua toetsen.
Communicatietheorie en ontwerpen (CW)	Dat het thema helemaal integraal in de module terug kwam (jongeren en seksualiteit) en dat we met de praktijk veel samen hebben gewerkt. Spreker vooraf om het thema in te leiden, expert uit de praktijk tussendoor die met alle groepen een kwartier spreekuur had om over hun projectideeën te praten en afsluitend lezingen van twee experts uit de praktijk.
Structuren en Modellen (TW)	Studenten leren omgaan met abstracte wiskunde.
Computer Systems (EE/TI)	Het project is een vrije opdracht waarmee studenten aan het begin veel moeite hebben maar die ze aan het eind erg leuk en leerzaam vinden.
Strategy, Economics, Marketing (IBA)	De mogelijkheid voor studenten om zelf te plannen en de eigen keuze v.w.b. de kennis die ze toepassen met namen in het project gedeelte (project assignment, 50% end grade) De integratie tussen de drie kernonderdelen die met name in het project terug komt. De inzet van gastdocenten uit de praktijk (Covely Energy, The Chain Company, Voortman Steel Technology) met gepresenteerde inhoud die parallel liep met de onderwerpen die op dat moment in de module werden behandeld.
Inleiding TBK, Inleiding BIT (TBK/BIT)	Het project is goed gelukt.
BioRobotics (minor)	Daadwerkelijke projectrealisatie (het ontwerpen en bouwen van een robot) waarbij studenten veel aspecten deels moeten beheersen, zoals elementen van mechanica, elektronica, regeltechniek en programmeren, om toe te passen op een biomedisch probleem.
Innovation & Entrepreneurship (CREATE)	Multidisciplinair samenwerken (3 technisch met 2 gammastudenten, van UT en uit buitenland en genderspreiding). Business game om bewust te worden van gebrek aan kennis en gevoel voor jargon en dynamiek van bedrijven te krijgen (geeft ook referentiekader voor start-up project). Caseonderwijs om brug te slaan tussen theorie en gebruik daarvan in het maken van een analyse.

Philosophy of Science and Technology (minor)	Combinatie breedte en diepte, en combinatie sturing en vrijheid: studenten maakten kennis met 3 onderzoekslijnen in het vakgebied en pasten die (in groepen) toe op een zelfgekozen onderwerp in het project.
Health Economics and Financing (GZW)	The application of know-how gained through the courses in the project. The varied ability of student groups to manage on their own.
Dynamische Systemen (WB)	Niveau en samenhang van de werktuigbouwkundige vakken
Public Management (EPA)	Het integreren van de research methods in het project en het constructieve samenwerking met de collega die research methods element doceert.
Parels der Informatica (TI)	Geeft direct goede studiehouding: hard werken, zelf dingen opzoeken als 't niet gelijk duidelijk is. Menselijk en flexibel: lage drempel om met privéomstandigheden naar modulecoördinator te stappen/mailen en voldoende aandacht en flexibiliteit om daarin mee te kunnen gaan. Doel van breedte aangeven van het vakgebied is goed gelukt. Studenten vinden ook dat ze met coole technologie bezig zijn geweest waarover ze thuis en bij vrienden kunnen vertellen. Heeft aangetoond dat studie goed gecombineerd kan worden met een studentassistentschap; module is goede kandidaat om te beginnen met een studentassistentschap.
Spijvertering en endoscopische technieken (TG)	Het projectonderwerp waarin de studenten worden aangemoedigd om zelf een onderwerp van hun eigen interesse uit te diepen (binnen gegeven kader). Ook 'knelpunten' in het project.
Aerospace Management & Operations (minor)	Studenten leren weinig concrete technieken en 'trucjes', maar leren (hoop ik) analyseren en kritisch nadenken over een breed gebied, door discussieopdrachten, gastsprekers e.d. Dat kan zeker niet bij elke module: soms moeten er gewoon concrete vaardigheden worden aangeleerd. Maar bij een minor kan het volgens mij juist wel: je bent minder gebonden aan eindtermen van een opleiding en je hebt relatief gemotiveerde studenten.
Structuur & Organisatie Zorg (GZW)	Variëteit van perspectieven, worstelen met dilemma's
Introduction to Electrical Engineering and Electronics (EE)	Studenten werken >40h per week en zijn enthousiast. Onderdelen grijpen goed op elkaar in. Nadeel is dat een kleine verandering in het rooster of de inhoud van de module zorgt dat een heel kaartenhuis in elkaar stort.
Smart Technology (CREATE)	Test Review Session Integral testing + integrated level of components
Introductie Industrieel Ontwerpen (IO)	De integratie van een aantal verschillende moduleonderdelen met elkaar. In Design Sketching 1 hebben we een aantal oefeningen bedacht die direct zijn in te zetten voor het project maar ook in het zelfreflectie-essay van Inleiding I.O. (een moduleonderdeel) weer te gebruiken zijn.
Finance for Engineers (BIT/TBK)	In/out bijeenkomsten waar studenten in en uit mogen lopen, terwijl er meerdere docenten / studentassistenten zijn om vragen te beantwoorden, over zowel theorie als project.
Psychology of Safety (PSY)	Wij hebben geprobeerd om expliciet aan te sluiten bij het profiel van de UT en de module te richten op integratie van technologie en psychologie. Het project speelde hier een cruciale rol in.
Mens Product Relaties (IO)	Een uitdagende projectopdracht
Signals, Models & Systems (AT)	Project vrijheid integraliteit en afstemming van onderwerpen
Crossing Borders; International Grand Challenges and Strategies for Technology, Sustainability and Development (minor)	There was a great atmosphere during the whole module within the lecturer & coordinator team. The studytour was a success and all our students obtained a field study of their own choice in which they can connect exactly that what we have in mind with International Grand Challenges. Team members were also proud of the poster presentations and the mix of elements (individual freedom and mandatory activities). For the virtual project, the assessment still has to be taken place.

Zinnig Onderzoek (TG)	Het project, integratie van verschillende onderdelen/vakken in het project, zelfstandigheid die van studenten gevraagd wordt, eigen keuzes die ze maken, eindresultaat van de studenten (gepresenteerd in 'symposium')
Introduction to Civil Engineering (CiT)	Integration of all courses into the project, including Math and Matlab.
Technology, Organization & People (IBA)	Alle 190 IBA studenten gebruiken de geleerde stof om een productiebedrijf te beschrijven en een analyse in het bedrijf uit te voeren; alle studenten krijgen een rondleiding door de productiefaciliteiten van hun projectbedrijf;
Idea to prototype (minor)	Multidisciplinair samenwerken (studenten leren de taal van andere disciplines) Betrokkenheid verschillende disciplines en vakgroepen Oplossen van werkelijke problemen met echte opdrachtgevers Sturen op het proces en content (door studenten, docent)
We create identity (CREATE)	De wiskunde sprintweek en de inspiratiecolleges
Veiligheid en risico's in deltas (CiT)	Inhoud van andere vakken komt samen in risicobenadering en integreert zo prima in project, terwijl daar de leerdoelen concentreren op modelleervaardigheden. Daardoor kan gemakkelijk veel vrijheid gegeven worden

Knelpunten

In een open vraag is modulecoördinator gevraagd welke knelpunten zij in de uitvoering zijn tegengekomen en welke hulp of ondersteuning zij hierbij zouden willen hebben. Aspecten die veel werden genoemd als knelpunten hebben te maken met: *capaciteit binnen team/afdeling, didactische dilemma's (veelal rondom de zelfstandigheid van studenten), omgaan met niveauverschillen van studenten, geschiktheid onderwijsruimtes, administratieproblemen, toetsing, hoge werkdruk en overige punten (waaronder: integratie wiskundeleerlijn, omgaan omstandigheden bij studenten, modulecoördinatorschap).*

De antwoorden op deze vragen zijn hieronder samengevat en geclusterd:

1. Capaciteit

10 modulecoördinatoren noemden knelpunten rondom de inzet van studentenassistenten en docenten in hun module. 4 modulecoördinator gaven aan moeite te hebben gehad met het vinden van beoordelaars, docenten of tutoren. 1 modulecoördinator gaf aan dit opgelost te hebben door een combinatie van tutorgesprekken en wekelijkse begeleiding door oudere studenten aan te bieden. 4 modulecoördinator onderstreepten de behoefte aan ondersteuning van studentassistenten in de module.

2. Didactische dilemma's

6 modulecoördinator noemen verschillende didactische dilemma's als knelpunt.

- Naarmate de module vordert, verminderd de aanwezigheid van studenten, ook omdat ze meer vrijheid hebben: hoe zijn de bijeenkomsten aantrekkelijk te houden om de studenten gemotiveerd te houden?
- Activeren lukt erg verschillend bij verschillende groepen. Bij bijvoorbeeld excellente studenten beter dan met de pré-TOM studenten. Als oplossing is ondersteuning van een student panel gebruikt.
- Actief leren wordt binnen de hele opleiding als een belangrijk thema gezien. Hierbij helpt het modulecoördinator overleg en een docent die specifiek de leerlijnen academische vaardigheden ondersteunt.
- Voorafgaand aan de module is er voor gekozen om het aantal contacturen beperkt te houden, hierdoor is het echter moeilijker om zicht of studenten meekomen en hun

zelfstudietijd goed invullen. De zeer uiteenlopende achtergrond van studenten (in de minor) beïnvloedt dit ook. Kleinere werkgroepen (en dus intensivering van de onderwijslast) zou dat enigszins kunnen ondervangen, eventueel aangevuld met meer groepswork.

- Studenten lijken alleen naar colleges te komen als de inhoud wordt getoetst. Andere colleges worden als minder waardevol gezien. Komt dit door nadruk toetsing voorgaande modules?
- Studenten hebben veel behoefte aan feedback en blijven vragen of het goed is/ze op de juiste weg zijn. De instelling sluit niet aan bij de uitgangspunten van het TOM project: zelfstandig problemen oplossen.
- 1 modulecoördinator noemt verwachtingsmanagement als mogelijke oplossing voor de houding van studenten die in bovenstaande punten wordt benoemd. Het zou volgens hem/haar goed zijn om voor aanvang van de module en/of opleiding studenten te wijzen op de leidende principes en verwachtingen. Deze principes en verwachtingen zullen vervolgens geïntegreerd en nageleefd moeten worden door de modulecoördinatoren, docenten en studenten.

3. Omgaan met niveau verschillen

5 module coördinatoren (in de minor) ervaren een knelpunt in het omgaan met de verschillende voorkennis en achtergrond van de studenten van verschillende opleidingen. Eén modulecoördinator benoemt de uitdaging om het studiemateriaal en de activiteiten zo te maken dat het voor alle groepen geschikt is of kan worden gemaakt. Eén coördinator noemt als oplossing volgend jaar eerst een basiscursus aan te gaan bieden voor de aanschuivers.

4. Onderwijsruimtes

4 modulecoördinator noemden knelpunten rondom de onderwijsruimtes. Het meest genoemde hierbij is de beschikbaarheid van geschikte zalen voor bepaalde onderwijsvormen (3). Bij practica, projecten, maar ook bij de combinatie hoor/werkcollege zijn er specifieke eisen aan de ruimte. Docenten zouden graag zalen willen waarin zij goed rond kunnen lopen om studenten te ondersteunen en waar tegelijkertijd ook plenair kan worden gewerkt.

5. Administratie

3 modulecoördinator noemden knelpunten rondom de administratie. 3 modulecoördinator gaven aan dat het kort van te voren nog onduidelijk was hoeveel studenten er aan de module deel zouden nemen en dat zij behoefte zouden hebben aan een realistische inschatting. Het gaat hier om modules die ook aanschuifmodules zijn. 2 modulecoördinator benoemen het vele administratieve werk wat er bij de aanschuifmodules komt kijken.

6. Toetsing

3 modulecoördinator noemden knelpunten rondom toetsing. Volgens één modulecoördinator blijkt veel toetsen te helpen, maar zorgt het ook voor een hoge werkdruk bij docenten. Eén modulecoördinator ziet de herkansingen binnen de module als een groot knelpunt omdat stof in een kortere periode behandeld moet worden dan gewenst. 1 Modulecoördinator geeft aan dat het beoordelen van het eindproduct veel tijd kostte en was blij met de administratieve ondersteuning vanuit het secretariaat.

7. Werkdruk

3 modulecoördinator ervaren knelpunten rondom de *werkdruk*. 2 modulecoördinator geven aan dat hun werkdruk erg hoog oploopt door de verschillende rollen binnen één module of door betrokkenheid van 2 modules na elkaar. 1 modulecoördinator noemt de ongelijke

spreiding van werkzaamheden binnen de module voor zowel studenten als docenten als knelpunt: doordat er binnen de module herkanst moeten kunnen worden ontstaat een opeenhoping van deadlines voor studenten en een vaak zeer korte tijd voor docenten om na te kijken.

De volgende knelpunten werden 1 of 2 keer genoemd:

- De *wiskundeleerlijn*: moeilijk te integreren/staat los van de module, niet flexibel rooster, frequente wiskunde toetsen zorgen voor hoge druk bij studenten.
- *Persoonlijke omstandigheden van studenten*. Hoe om te gaan met studenten die met persoonlijke omstandigheden bij de modulecoördinator komen? De docent voelt zich niet altijd toegerust om studenten hierbij te begeleiden en zou hier graag meer vaardigheden voor willen leren.
- Teveel *contacturen* in de module, waardoor de studenten niet de ruimte kregen om zelf hun weg te kiezen.
- Is de *BSA* regel van 3 modules voldoende effectief?
- De vele aspecten van het *coördinatorschap* (collega's betrekken, contactpersoon, administratie, probleemoplosser) en de grote invloed hiervan op de module. Het officieel erkennen van het modulecoördinatorschap zou de functie verder kunnen helpen ontwikkelen. Daarnaast vraagt hij/zij zich af of er ondersteuning beschikbaar is bij de administratieve taken.
- Meer *gedeelde verantwoordelijkheid* binnen de moduleteams zou wenselijk zijn, soms zijn teamleden te veel gefocused op hun eigen deel.
- Het accuraat *inschatten van de studielast* van (verschillende soorten) studenten en van de eigen werklust. Voor beide aspecten wordt de modulecoördinator inmiddels ondersteund door CELT.
- De *integratie* van de skillslijn in de module
- Is TOM wel voor elke studenten *geschikt*? Het 'alles of niets' principe is demotiverend voor sommige studenten.
- De module is nog op het laatste moment ingrijpend *gewijzigd* waardoor de toepassing van de verschillende elementen nog niet optimaal was. De modulecoördinator geeft aan de evaluatieresultaten als input te willen gebruiken voor de bijstelling van de module voor volgend jaar.
- *Beschik- en bereikbaarheid van collega's* voor afstemming en ad-hoc probleemoplossing.
- *Onoverkomelijkheden* zoals ziekte bij docent en/of begeleider
- 1 modulecoördinator noemt geen knelpunten maar '*optimalisatiepunten*': tijdsbesteding nakijken toetsen, hoeveelheid inzet studentassistenten, coördinatie (verzamelen en communiceren van deelcijfers is tijdrovend; nog steeds heel wat verzoeken om rooster/zaalwijzigingen), continuïteit (wat als er een docent uitvalt) en fraude.
- 4 genoemde knelpunten hebben specifiek betrekking op de *minor*.
  - Verschillende belanghebbenden
  - Minor van ITC: op ITC werken ze met een andere modulestructuur en een ander studentregistratie systeem wat voor problemen zorgde.
  - Wanneer studenten een aanschuifmodule volgen kan er overlap ontstaan. Een klein aanbod van vakken die voor deze overlap ingezet kunnen worden zou hiervoor een oplossing zijn.
  - Als docent wennen aan het intensieve studiepatroon van de TOM studenten

Bijlage F

Gesprekken

Onderwijscoördinatoren en onderwijskundigen

Dit kwartiel is met zes onderwijscoördinatoren en 3 onderwijskundigen gesproken. Daarnaast zijn de knelpunten en good practices van afgelopen kwartiel besproken in het onderwijscoördinatoren overleg.

Knelpunten die werden genoemd:

- Onduidelijkheid bij aanmelding aanschuifmodules in minor
- Onduidelijkheid over overlap wanneer studenten een aanschuifmodule volgen en het wiskunde onderdeel al hebben gehad. Moet er een alternatief worden geboden en zo ja, door wie?
- Binnen faculteit met CES in overleg over registratie van studenten die geen hele module doen. Eén onderwijscoördinator benoemd dat ze zijn begonnen met een pilot met Osiris docent. Als docent is zij hier erg tevreden over, vooral omdat er meer overleg en dus meer wederzijds begrip is tussen CES en de docent.
- Bij één module waren er problemen met administratie van cijfers in Osiris

Good practices die werden genoemd:

- Bij TBK hebben zij een onderzoek gedaan naar motivatie onder hun eerstejaars studenten.
- Bij EPA zijn M1 en M2 aangepast in samenwerking met onderwijskundigen CELT, er is gewerkt aan meer integratie.
- Bij EPA is bij statistiek gewerkt met Micro Lectures, de studenten moesten even wennen aan de nieuwe manier, maar het werd uiteindelijk goed gewaardeerd.
- Bij EE is M1 is aangepast, deze module was eerst een PBL module, maar in de eerste module bleek toch meer ondersteuning en meer instructie aan studenten nodig.
- Bij WB is 'leren leren' opgenomen in het curriculum, studenten krijgen in de eerste module projectvaardigheden, training in projecttentamens maken, tekenen een studiecontract en oriënteren zich op de toekomst.
- Bij WB is de hele eerste module herzien, er is bewust gekozen voor minder tussentoetsen en meer zelfverantwoordelijkheid voor studenten.
- M1 wordt niet meer afgesloten met een centrale slotconferentie, maar modules zorgen wel zelf nog voor een leuke afsluiting met presentaties (IBA,TW)
- Het reflectieonderwijs wordt op verschillende plekken mooi geïntegreerd, wennen om met nieuwe mensen samen te werken maar opleidingen tevreden over wat het inhoudelijk in de module werkt (algemeen)
- Modules 1 lopen inmiddels voor de derde keer en verlopen hierdoor over het algemeen goed (algemeen)
- Opleidingen zijn druk bezig met vormgeven afstudeermodules (algemeen)

Aanvulling vorige dashboard vanuit het onderwijscoördinatorenoverleg:

- Er is behoefte aan een taakomschrijving van de OLD/OWC/MO-co. Wat zijn taken en verantwoordelijkheden? Het is echter niet wenselijk om centraal een te gedetailleerde beschrijving te hebben. Een oplossing is misschien een checklijstje/tijdlijn rondom een module. Wie wat doen kan dan door de opleiding zelf worden ingevuld.
- Wiskundeleerlijn:
  - o TN neemt nu andere wiskunde af (bèta)

- Volgens onderwijscoördinatoren is er niet altijd ruimte en tijd voor afstemming tussen de TW docenten en de docenten in de modules (dit ligt ook bij de docenten uit de modules).
- M&T leerlijn:
Het lukt niet altijd om het just in time aan te bieden, er is hierdoor geen integratie. Inhoudelijk wordt er binnen alle opleidingen hetzelfde aangeboden, maar de momenten zijn anders. Bij IBA en EPA wordt de stof wel meer just in time aangeboden.

CES

Met de teamleider van CES is gesproken over de ontwikkeling bij CES afgelopen kwartiel en de samenwerking tussen CES en POV. Voor elke kwartaalrapportage zal met CES worden afgestemd.

- Osiris docent is als pilot ingevoerd (vanuit wens UCO) per augustus bij TW en IBA, docenten zijn hiermee zelf aan de slag gegaan onder begeleiding van de key-users. Volgend jaar september wordt Osiris-docent integraal ingevoerd.
- Er is uitgerekend of het mogelijk is om alle opleidingen jaarzalen toe te delen. Dit blijkt niet mogelijk, hiervoor is onvoldoende capaciteit. Er loopt nu wel een onderzoek om te kijken of er groepen zalen kunnen worden afgebakend voor werkcolleges per opleiding.
- De roostering blijft een complexe uitdaging. Dit heeft met meerdere zaken te maken:
  - Met de invoering van TOM is het aantal uren wat ingeroosterd moet worden ook gestegen (*hoewel dit geen principe is van het onderwijsmodel*). Dit geeft druk op het roosterproces.
  - Omdat studenten moduleonderdelen volgen, maar dit niet goed in Osiris staat geregistreerd (Osiris is immers ingericht op volledig geïntegreerde modules) ontstaat er veel 'vervuiling' in de data. Studenten staan ingeschreven voor een hele module, terwijl ze maar een onderdeel volgen.
  - Omdat de studentaantallen uit Osiris dus niet altijd kloppen kan het voorkomen dat de ruimtes niet geschikt zijn voor het aantal studenten.
  - Er wordt ook geroosterd op basis van informatie van afgelopen jaar maar de modules worden dikwijls kort van tevoren aangepast.
  - Dit geldt sterk bij de minor en de aanschuifmodules, de informatie was lang niet compleet waardoor het roosteren erg lastig was
  - Er worden mogelijkheden verkend om flexibeler en korter van te voren te roosteren. Nu loopt er bijvoorbeeld een pilot in Ravelijn waar wordt gemeten hoeveel studenten er in een ruimte daadwerkelijk aanwezig zijn.
- Momenteel loopt er één grote actie: de herinrichting van Osiris. De UCO heeft 8 oktober 2015 heeft ingestemd met het voorstel voor de invoering van een alternatieve inrichting van Oriris (implementatie m.i.v. het studiejaar 2016-2017). In de nieuwe inrichting zullen een aantal registratieproblemen rondom onderdelen van modules worden opgelost, rekening houdend met de TOM uitgangspunten. CELT is hierbij betrokken.

Student Union

De Onderwijscommissaris van de Student Union meldt de volgende knelpunten vanuit studentperspectief:

- Onduidelijkheid rondom de minor. Het gaat dan met name over dat niet duidelijk is wie het aanspreekpunt is en het feit dat er verschillende regels gelden bij de opleidingen.
- Dit laatste speelt ook rondom studenten die actief zijn, bij verschillende opleidingen gelden verschillende regels wat voor studenten als vervelend ervaren.
- Bij sommige opleidingen, waar de module geïntegreerd is en geen losse onderdelen te onderscheiden zijn, is het lastig om maatwerk te leveren voor studenten die niet de hele module doen (studenten met een beperking, activisme).
- Voor studenten van sommige opleidingen was er weinig keuze in de minor.

- Toetsdruk blijft voor studenten een punt. Het verschilt erg per module maar is vaak te hoog. Studenten hebben vaak te weinig tijd tussen de herkansingen. Ze realiseren zich dat docenten toetsen inzetten met goede bedoelingen. Minder toetsen is noodzakelijk, maar hierbij is het belang om nog duidelijker naar studenten te communiceren dat zij zelf verantwoordelijkheid moeten nemen. Dit zou een opbouwende lijn moeten zijn van het eerste naar het tweede jaar. Wellicht dat meer richtlijnen vanuit centraal opleidingen hierbij zou kunnen helpen.
- Er is behoefte aan geschikte zalen. Opleidingen hebben behoefte aan een ruimte als thuisbasis, niet alleen zodat leren van elkaar wordt gestimuleerd maar ook om de binding met de studieverenigingen te waarborgen. Als studenten overal op de campus verspreid zijn zullen ze niet gauw in de pauze of na een college samen afspreken bij de studievereniging.

Moduleontwerp vanuit het perspectief van de student

De resultaten van deze sessie zijn bedoeld ter inspiratie voor moduleontwerp. Omdat maar een kleine groep studenten is bevroegd, die uit interesse aan de sessie deelnamen, zijn de resultaten niet per definitie te generaliseren naar studenten in het algemeen. Echter hebben de evaluatoren en de studenten zelf de indruk dat de ideeën van deze studenten representatief zijn voor een groot aantal studenten op onze universiteit.

13 & 19 oktober 2015

POV heeft samen met studenten van verschillende opleidingen (BIT, TI, TN, CREATE, PSY) en de Student Union nagedacht over hoe een module eruit zou moeten zien om voor studenten motiverend te zijn en aan te sluiten bij hun (leer)behoeftes. De studenten hebben kort uitleg gekregen over de TOM visie en hoe een curriculum eruit ziet en ontworpen wordt. Hieronder zijn de resultaten, per curriculumaspect, samengevat.

Over leren:

Studenten denken veel te leren veel van:

- Een docent die goed kan spreken > Inspirerend, de 'X-factor'
- Een docent die vertelt over zijn/haar eigen onderzoek, vanuit zichzelf
- Zelf toepassen, bijvoorbeeld door te werken met een casus
- Een concrete situatie, bijvoorbeeld bij TG gaven artsen voorbeelden uit hun praktijk
- Een docent die zaken kan samenbrengen en integreren, gericht is op begrip.
- Een docent die kan aangeven wat het belangrijkste is/zaken plaatst in een bredere context
- Het werken naar een leerdoel: Waarom moet ik dit kunnen/weten, wat kan ik hiermee?
- Een variatie aan leeractiviteiten/werkvormen
- Heldere leerdoelen

Studenten denken minder te leren van:

- 'Stampen' van feitjes, bijvoorbeeld topografie en jaartallen etc. op de basisschool
- 'Droge stof': Kennis zonder toepassing leidt niet tot leren
- Herhaling van wat je al weet/kent. (Docenten weten soms niet van elkaar wat ze behandelen)
- Docent die alleen maar vertelt
- Docent die onbereikbaar is, bemoeilijkt het leren

Visie

TOM vraagt van studenten een bepaalde verantwoordelijkheid. Studenten geven zelf regie aan hun eigen leerproces. Wat verstaan studenten onder het begrip Student-Driven Learning? Hoeveel en waarop willen studenten regie? Wat hebben zij hierbij nodig?

Studenten denken bij Student-Driven Learning aan:

- Ruimte om fouten te kunnen maken en hiervan te leren, zonder dat dit direct zulke grote consequenties heeft voor de voortgang van de opleiding: 'Speelruimte' om zich te ontwikkelen als mens en als professional
- Zelf de focus kunnen bepalen in de inhoud van hun studie
- De mogelijkheid om de studie gepland te verspreiden en er dus langer over te doen, voor bijv. een bestuursfunctie o.i.d.
- Tijd voor reflectie en bezinking tussen het leren van de stof en het tentamen
- Zicht houden op de bredere context/samenhang
- Zelf leerdoelen kunnen opstellen in het tweede jaar, hierbij is dan wel gerichte begeleiding nodig
- Kunnen kiezen wat het beste past bij jouw manier van leren
- *Voor dit alles is het erg belangrijk om vertrouwen te hebben in de student*

Leerdoelen:

Wanneer studenten kijken naar de taxonomie van Bloom en dit model gebruiken om op hun eigen leren te reflecteren geven ze aan dat ze nu vaak werken op het niveau van 'remembering'. Het leren van toets naar toets in de 'vakken' noemen ze hierbij als oorzaak. Ze zouden graag meer uitgaan van begrip en analyse. In projecten denken studenten dat ze wel vaak op het toepassingsniveau bezig zijn.

Studenten denken dat het voor hun toekomst belangrijk is dat ze de basis wel op het niveau van 'begrijpen' beheersen. De 'remember' kennis kun je tegenwoordig immers ook snel opzoeken. Wel geven ze aan dat de gebieden die ze interesseren en waar zij zich in willen specialiseren wel op 'analysing' of 'creating' niveau zou moeten beheersen, ze verwijzen naar de 'T-shaped professional'. Voor studenten die meer kunnen en willen doen zou het mogelijk moeten zijn om extra leerdoelen te behalen.

Leeractiviteiten:

Hoe willen studenten graag leren? Welke leeractiviteiten/werkvormen vinden studenten motiverend? Volgens studenten:

- Hangt het ook sterk af van de leerinhoud
- Is de combinatie van hoor/werk college prettig (colstructie)
- Is zelf opdrachten maken, discussies voeren, het bespreken van toetsen/het inzien van antwoorden een goede manier om te leren
- Is de standaard/klassikale setting soms ook wel goed
- Is feedback van de docent/student-assistent belangrijk bij het leren
- Is het fijn wanneer de werkvorm aansluit bij de leerstijl van de student, daarom is het ook belangrijk binnen een week verschillende werkvormen te combineren.
- Kan flipped classroom (van te voren theorie en in college werken) ook goed werken
- Is toetsen leerzaam
- Zijn werkcolleges het prettigst in kleine groepen
- Zijn verplichte lessen niet motiverend: Geef studenten hierin zelf verantwoordelijkheid!
- Is het niet een teken van geen motivatie wanneer studenten op een college niet komen opdagen. Deze studenten hebben wellicht een andere leerbehoefte en een ander plan om te leren. Straf de afwezige student hiervoor niet af. Wees blij met de studenten die er wel zijn, die zijn gemotiveerd en hebben het nodig.

Docentrol

Student-Driven Learning vraagt van docenten een andere rol. Wat verwachten studenten hierbij van docenten? Wat moet hij/zij doen om de student te helpen in zijn leerproces?

- Zorgen voor een goede afstemming tussen studieadviseur en modulecoördinator is belangrijk. Zodat de studieadviseur en de modulecoördinator geen tegenstrijdige informatie geven.
- Goed bereikbaar en aanspreekbaar zijn (open deur policy)
- Vertrouwen hebben in de student! > politieagent spelen is niet nodig
- Feedback geven i.p.v. controleren
- Een mentor-achtige rol aannemen
- Flexibel zijn en open staan voor feedback van studenten (liefst op een moment tijdens de module) en dan niet vast willen houden aan de originele opzet waar verandering nodig is.
- Aansluiten bij de leerbehoeftes van de studenten
- Tijd en ruimte maken voor persoonlijke oplossingen voor individuele gevallen. Zodat er niet langs de examencommissie gegaan hoeft te worden met de kans dat er pas het jaar er op een oplossing is. Er moet een optie zijn voor deze studenten om zelf een plan voor reparaties en persoonlijke doelen op te stellen.

Leeromgeving

In wat voor leeromgeving werken studenten graag? Wat betekent werken volgens de TOM principes voor de leeromgeving volgens de studenten? Hoe kan een leeromgeving Student-Driven learning ondersteunen?

- Door een structuur en vaste ruimtes aan te bieden kunnen studenten hierbinnen vrijheid nemen
- Een vaste 'studiezaal' per leerjaar of opleiding zou voor studenten fijn zijn, het faciliteert peer learning, stimuleert ambitie, geeft inspiratie en zorgt voor een community gevoel.
- Wat belangrijk is voor studieruimtes hangt erg af van de fase in het project: werk je aan een brainstorm of heb je veel rekenwerk? Studenten suggereren voor elke fase geschikte ruimtes of mogelijkheden om de zaal naar wens aan te passen: bouwen, whiteboards en schermen er in en uit kunnen halen, zoals bijvoorbeeld het SmartXPlab van Create.

Tijd

Eén van de prestatieafspraken is om 20 contacturen aan te bieden in het eerste jaar van de opleiding. Volgens de TOM principes zouden studenten zelf de rest van de tijd in moeten delen. Hoe zien studenten dit voor zich?

- Studenten zouden heel graag meer zelf hun tijd in willen delen, in ieder geval zelf willen bepalen hoeveel tijd ze waaraan besteden
- Studenten denken dat het stellen van aanwezigheidsplicht niet aansluit bij het vertrouwen hebben in de student en dus bij de TOM visie
- Een rooster zou flexibel moeten zijn, met naast de wettelijke verplichte contacturen ook voldoende niet verplichte bijeenkomsten of 'vrije uren'. In zo'n rooster hebben studenten de keuze om te doen aan ontspanning of activisme en zelfstandig te studeren op een ander moment, bijvoorbeeld 's avonds of in het weekend. Met een blokkrooster wordt de vrijheid van een student beperkt en met zoveel verplichte uren is het bovendien lastig tijd te vinden om boodschappen te doen of naar de dokter te gaan.
- Voor studenten die niet binnen de afgesproken tijd kunnen studeren stellen de studenten voor om standaard protocollen te ontwikkelen voor bijzondere omstandigheden die veel voorkomen: ziekenhuisopname, overlijden, sport, bestuur. Voor studenten is het belangrijk dat ze bij verschillende opleidingen op dezelfde wijze worden behandeld.

Bronnen & Materialen

Er zijn veel bronnen en materialen voor handen om studenten te ondersteunen. Wat hebben studenten nodig om meer regie te voeren over hun eigen leerproces?

Studenten hebben niet veel wensen wanneer het neerkomt op bronnen en materialen. Wel zien ze mogelijkheden voor videocolleges en Flipped Classroom toepassingen. De optie om na 8 weken (of eerder) stof terug te kunnen kijken spreekt studenten hierbij aan.

Samenwerken/groeperingsvormen

Samenwerken is een belangrijk aspect van TOM. Wat betekent de term samenwerken voor studenten? Hoe intensief willen ze samenwerken met anderen?

- Samenwerken tussen studenten, mits dat goed gebeurt zonder meeliften e.d., verbetert bijna altijd de ervaring en het leerproces. Het is dus iets goeds wat veel moet gebeuren, vinden de studenten.
- Studenten vinden ook samenwerking tussen student en docent erg belangrijk bij SDL. Ze willen graag met de docent in gesprek over 'custom' oplossingen.
- Bij samenwerken in een groep vinden studenten het belangrijk om de mogelijkheid te hebben om studenten uit hun team te gooien zonder dat dit betekent dat diegene de module niet haalt. Zij zouden dan bijvoorbeeld een vervangende opdracht moeten doen of samen met andere afvallers in een team worden gezet. Dit zou voor studenten een grote stok achter de deur moeten zijn om wel hard mee te werken aan project.

Toetsing

Als studenten meer regie hebben over hun eigen leren, betekent dit ook dat zij invloed willen op de manier van toetsen? Welke vormen van toetsen vinden studenten passen bij SDL?

- Volgens studenten zou leren het hoofddoel moeten zijn van toetsen. Er mag ook ruimte zijn voor 'controleren', maar een combinatie van beide is belangrijk
- Inhoudelijke feedback vinden studenten van belang, bijvoorbeeld n.a.v. een deelttoets
- Studenten vinden het belangrijk dat de toets van goede kwaliteit is en aansluit bij het doel (bijvoorbeeld geen taalbegrip toetst).
- Studenten zouden graag ook, in overleg met de docent, zelf invloed willen hebben op hun reparatie, door bijvoorbeeld een persoonlijk plan met de docent te maken over hun reparatie. Ze zouden zelf in kunnen schatten hoeveel tijd zij nodig hebben. De studenten vragen zich wel af of dit ook voor de docenten haalbaar is.
- (mondelijke) essays, presentaties of discussies zijn volgens de studenten ook goede vormen voor reparaties, dan hoeft dat alleen gericht te zijn op het onderdeel/leerdoel wat niet voldoende was.
- Het is belangrijk om voldoende tijd te hebben tussen het tentamen/opdracht en het reparatiemoment. Dit zou volgens studenten gelijk moeten zijn aan de originele tijd (naar het eerste tentamen toe). Wanneer je de stof voor het tentamen niet goed hebt begrepen, dan heb je wat meer tijd nodig dan een paar dagen om het goed onder de knie te krijgen.
- Studenten hebben er geen problemen mee om reparaties in de zomervakantie te moeten doen (zoals de herkansingsweek in het oude onderwijsmodel). Dit kan voor veel studenten grote uitloop voorkomen.
- Het zou volgens studenten voor zowel student als docent prettiger werken wanneer het aanvragen van (extra) reparaties informeler kan en niet in alle gevallen via de examencommissie moeten lopen.